

Briuselis, 2020 07 09
COM(2020) 302 final

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

2019 m. konkurencijos politikos ataskaita

{SWD(2020) 126 final}

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

2019 m. konkurencijos politikos ataskaita

1. Įvadas

2019 m. prasidėjo naujas Europos Sąjungos laikotarpis. Po gegužės mėn. rinkimų, kuriuose dalyvavo daugiausia rinkėjų nuo 1994 m. (50,66 proc.)¹, Europos Parlamentas patvirtino naująją Europos Komisiją, remdamasis išrinktosios pirmininkės Ursulos von der Leyen politinėse gairėse nustatytais prioritetais². Įgaliojamajame rašte vykdomajai pirmininko pavaduotojai, atsakingai už Europos prisitaikymą prie skaitmeninio amžiaus, Margrethei Vestager pabrėžiama būtinybė „užtikrinti, kad mūsų konkurencijos politika ir taisyklės būtų tinkamos šiuolaikinei ekonomikai, griežtai vykdomos ir jomis būtų prisidedama prie stiprios Europos pramonės tiek Sąjungoje, tiek pasaulyje“³.

Šiandien ES konkurencijos teisės pagrindai išlieka tokie pat aktualūs, kokie buvo prieš daugiau nei 60 metų, kai buvo pasirašyta Romos sutartis. Europos konkurencijos taisyklėmis bet kokio dydžio įmonėms suteikiama sąžiningų galimybių konkuruoti ir padedama sudaryti palankias sąlygas Europos vartotojams vidaus rinkoje. ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimas padeda kurti atviras ir konkurencingas rinkas, kuriose Europos įmonės veikia veiksmingiau, naujoviškiau ir geba konkuruoti pasauliniu mastu. 2019 m. Komisijos konkurencijos politika ir vykdymo užtikrinimo veiksmai toliau buvo sutelkti į antikonglomeracinius veiksmus ir priemones ES piliečiams ir įmonėms svarbiose rinkose, pavyzdžiui, telekomunikacijų ir skaitmeniniame sektoriuje, energetikos ir aplinkos, apdirbamosios pramonės, finansinių paslaugų, apmokestinimo, žemės ūkio ir maisto bei transporto srityse.

Tuo pat metu svarbu, kad ES konkurencijos sistema išliktų tinkama sparčiai kintančiam pasauliui, nuolat prisitaikytų prie ekologiškos ir skaitmeninės šiuolaikinės ekonomikos. Visų pirma, Europos konkurencijos politika turi būti sprendžiami nauji uždaviniai, susiję su duomenų naudojimu, algoritmais ir sparčiai kintančiomis rinkomis vis labiau skaitmeninėje aplinkoje, taip pat stiprinami valstybių narių valdžios institucijų ir Komisijos bendradarbiavimo tinklai, skirti sąžiningai konkurencijai bendrojoje rinkoje remti. Tuo pat metu vertinamos atitinkamos valstybės pagalbos taisyklės, įskaitant aplinkosaugos ir energetikos gaires, kurios taip pat bus peržiūrėtos, kad atspindėtų Europos žaliojo kurso politikos tikslus.

2019 m. balandžio mėn. Komisija paskelbė trijų nepriklausomų specialiųjų patarėjų parengtą ataskaitą „Skaitmeninio amžiaus konkurencijos politika“⁴, kuria siekiama prisidėti prie Komisijos tęsiamų svarstymų apie tai, kaip konkurencijos politika gali geriausiai pasitarnauti Europos vartotojams sparčiai kintančiame pasaulyje. Ataskaitoje analizuojamos pagrindinės

¹ Žr. <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20191029IPR65301/final-turnout-data-for-2019-european-elections-announced>.

² Ursula von der Leyen, „*Daugiau siekianti Sąjunga. Mano Europos darbotvarkė*“, kitos kadencijos Europos Komisijos (2019–2024 m.) politinės gairės, 2019 m. liepos 16 d. įžanginė kalba Europos Parlamento plenarinėje sesijoje, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_lt.pdf.

³ 2019 m. gruodžio 1 d. Ursulos von der Leyen už prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusią Europą atsakingai vykdomajai pirmininko pavaduotojai įgaliojamasis raštas Margrethei Vestager, paskelbtas

https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf.

⁴ Žr. <http://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>.

skaitmeninės ekonomikos savybės – ypač didelis skaitmeninių paslaugų pelnas pagal mastą, tinklo išorės poveikis ir duomenų vaidmuo – dėl jų rinkoje įsitvirtino didieji skaitmeninių paslaugų teikėjai.

Siekdama užtikrinti, kad konkurencijos teisė toliau būtų tinkama tikslui pasiekti, 2019 m. Komisija atliko plataus masto vertinimo darbą, kuriuo buvo siekiama įvertinti konkurencijos taisyklių veikimą, kad būtų sukurtas pagrindas priimti sprendimus dėl poreikio gerinti galimybes spręsti daugelį iš šių uždavinių ir gerinti jų vykdymo užtikrinimo veiksmingumą. Peržiūra apima antimonopolinius reglamentus, kurie nustos galioti per naujosios Komisijos kadenciją, ir atitinkamas gaires, keletą valstybės pagalbos taisyklių ir rekomendacijų, taip pat tęsiamą tam tikrų susijungimų kontrolės taisyklių vertinimą. Metų pabaigoje vykdomoji pirmininko pavaduotoja M. Vestager taip pat paskelbė, kad pradeda Pranešimo dėl rinkos apibrėžimo peržiūra.

Konkurencijos politika taip pat svarbi šiuolaikinėje ES pramonės politikoje, kuria siekiama Europos įmones padaryti novatoriškesnes, taigi ir konkurencingas tarptautiniu mastu. ES valstybės pagalbos taisyklės padeda siekti šio tikslo tais atvejais, kai yra rinkos nepakankamumas ir reikia stiprinti vertės grandines. 2018 m. gruodžio mėn. ir 2019 m. gruodžio mėn. Komisija nustatė, kad du projektai, apie kuriuos kartu pranešė keletas valstybių narių, atitinkamai Europos prioritetinėse mikroelektronikos ir baterijų srityse, atitiko ES valstybės pagalbos taisykles ir jais buvo prisidedama prie bendrųjų Europos interesų tikslo⁵. Dalyvaujančios valstybės narės abiem šiems projektams kartu skirs iki 5 mlrd. EUR finansavimą, ir jais bendrai siekiama papildomai pritraukti 11 mlrd. EUR privačių investicijų.

ES konkurencijos politika įgyvendinama užtikrinant Sutartimis grindžiamų taisyklių vykdymą, kuris grindžiamas kruopščia ekonomine analize ir išsamiu tinkamu procesu. Todėl nediskriminavimas, skaidrus ir nuspėjamas vykdymo užtikrinimas, teisė būti išklausytam ir konfidencialumo apsauga yra pagrindiniai principai ir standartai, kuriuos Komisija įgyvendina savo vykdymo užtikrinimo praktikoje ir skatina taikyti visame pasaulyje.

Siekdama užtikrinti Europos konkurencijos taisyklių vykdymą, Komisija bendradarbiauja su valstybių narių nacionalinėmis konkurencijos institucijomis ir nacionaliniais teismais. Tuo pat metu Komisija aktyviai bendradarbiauja su atitinkamais tarptautiniais forumais ir konkurencijos agentūromis visame pasaulyje, siekdama užtikrinti tikrai vienodas sąlygas visame pasaulyje. Pasaulio prekybos organizacijoje Komisija dalyvauja derybose dėl elektroninės komercijos ir telekomunikacijų paslaugų, taip pat dėl tarptautinių subsidijų taisyklių tobulinimo.

ES konkurencijos taisyklėmis prisidedama prie stiprių Europos įmonių – didelių, mažųjų ar vidutinių – augimo ir plėtros. Vis dėlto pasauliniu lygmeniu Europos įmonėms kyla nemažai sunkumų, susijusių su vienodomis sąlygomis. Šiems uždaviniams spręsti labiau tinkamos ne konkurencijos teisės, o kitos priemonės. Komisija, be kita ko, svarsto, kokių mastu esamu ES priemonių rinkiniu būtų galima mažinti užsienio subsidijų ir valstybės nuosavybės iškreipiamąjį poveikį ir kokių papildomų priemonių (derinio) gali prireikti.

Ši ataskaita yra neišsami veiklos, kurios Komisija 2019 m. ėmėsi konkurencijos politikos srityje, ataskaita (I dalis). Todėl šioje ataskaitoje nepristatomi Komisijos veiksmai ES ekonomikai remti dėl COVID-19 protrūkio. Daugiau ir išsamesnės informacijos apie ataskaitoje aprašytą veiklą galima rasti pridedamame Komisijos tarnybų darbiname dokumente (II dalyje) ir Konkurencijos generalinio direktorato svetainėje⁶.

⁵ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_18_6862 ir https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_19_6705.

⁶ Žr. https://ec.europa.eu/competition/index_en.html.

2. Toliau didinti ES konkurencijos politikos ir vykdymo užtikrinimo veiksmingumą

2019 m. Komisija pradėjo išsamų savo konkurencijos taisyklių ir gairių vertinimą ir peržiūrą, kad įvertintų jų tinkamumą tikslui pasiekti. .

Komisija pradeda valstybės pagalbos taisyklių tinkamumo patikrą⁷

2012 m. gegužės mėn. Komisija pradėjo įgyvendinti svarbų reformų rinkinį, skirtą valstybės pagalbos modernizavimui, todėl nuo 2013 m. buvo persvarstyta daug valstybės pagalbos taisyklių. Pasinaudodamos šiuo išsamiu reformų rinkiniu valstybės narės gali sparčiai įgyvendinti valstybės pagalbos priemones, kuriomis skatinamos investicijos, ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas.

2019 m. sausio mėn. Komisija pradėjo procesą, kuriuo siekiama įvertinti taisykles pagal valstybės pagalbos modernizavimo dokumentų rinkinį atsižvelgiant į Komisijos geresnio reglamentavimo gaires, ir atitinkamai pratęsti tų valstybės pagalbos taisyklių, kurios nustotų galioti 2020 m. pabaigoje, galiojimą. Vertinimas atliekamas kaip tinkamumo patikra ir padės pasirengti atitinkamų gairių peržiūrai, atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso politikos tikslus.

Valstybės pagalbos modernizavimo dokumentų rinkinio, Geležinkelių gairių ir trumpalaikio eksporto kredito draudimo tinkamumo patikra

Atliekant tinkamumo patikrą siekiama išanalizuoti šių valstybės pagalbos taisyklių tinkamumą, veiksmingumą, efektyvumą, suderinamumą ir ES pridėtinę vertę, tuo pat metu sudarant pagrindą Komisijos sprendimams dėl galimo tolesnio taisyklių galiojimo pratęsimo ar atnaujinimo.

Tinkamumo patikra apima šiuos du reglamentus ir devynias gaires:

- Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą ir *de minimis* reglamentus,
- Regioninės pagalbos gaires,
- Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros sistemą,
- Komunikatą dėl bendriems Europos interesams svarbių projektų (BEISP),
- Valstybės pagalbos rizikos finansams gaires,
- Valstybės pagalbos oro uostams ir oro transporto bendrovėms gaires,
- Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gaires ir
- Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires.

Be to, į atliekamą tinkamumo patikrą įtrauktos Geležinkelių gairės ir Komunikatas dėl trumpalaikio eksporto kredito draudimo, kurie nebuvo įtraukti į 2012 m. valstybės pagalbos modernizavimo dokumentų rinkinį.

Valstybės narės ir kiti suinteresuotieji subjektai per viešas konsultacijas pildydami įvairius klausimynus turėjo galimybę pateikti savo nuomonę ir pastabų dėl tinkamumo patikros. Konsultacijos baigėsi 2019 m. liepos mėn., išskyrus BEISP klausimyną, į kurį buvo galima atsakyti iki spalio mėn. pabaigos. Taip pat atliekami keli tyrimai.

Be to, 2019 m. vasario mėn. Komisija pradėjo viešas konsultacijas, kad įvertintų ir parengtų galiojančių Tam tikrų valstybės pagalbos priemonių, susijusių su šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema po 2012 m., gairių (toliau – ATLPS gairės) persvarstymą⁸. 2012 m. patvirtintose ATLPS gairėse, grindžiamose 2005 m. ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, buvo nustatytos sąlygos, kaip 2013–2020 m. valstybės narės gali kompensuoti dalį kai kurių tam tikruose sektoriuose veikiančių daug elektros energijos suvartojančių įmonių elektros energijos sąnaudų, padidėjusių dėl ES ATLPS. 2020 m. gruodžio 31 d. baigusios galioti 2012 m. ATLPS gairės bus atnaujintos siekiant užtikrinti, kad jos būtų pritaikytos prie naujosios 2021–2030 m. ES

⁷ Žr. https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-182_en.

⁸ Žr. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-6600267_lt.

apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos⁹.

Galiausiai 2019 m. birželio mėn. Komisija pradėjo valstybės pagalbos taisyklių, taikomų visuotinės ekonominės svarbos sveikatos priežiūros ir socialinėms paslaugoms (VESP), ir VESP *de minimis* reglamento¹⁰, kurių galiojimas baigiasi 2020 m. gruodžio mėn., vertinimą. Atliekant šį vertinimą, 2019 m. liepos–gruodžio mėn. surengtos viešos tikslinės konsultacijos, į kurias bus tinkamai atsižvelgta vertinant.

Komisija nagrinėja naujas rinkos tendencijas vertikaliojo tiekimo ir horizontaliųjų bendradarbiavimo susitarimų srityje

2019 m. Komisija pradėjo vertinti¹¹ taisykles, pagal kurias tam tikriems horizontaliesiems susitarimams¹² netaikomos bendrosios ES konkurencijos taisyklės. ES horizontaliųjų susitarimų konkurencijos taisyklės sudaro du horizontaliųjų bendradarbiavimo susitarimų bendrosios išimties reglamentai, pagal kuriuos SESV 101 straipsnis atitinkamai netaikomas tam tikriems moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai bei specializacijos susitarimams. Pridedamose horizontaliųjų bendradarbiavimo susitarimų gairėse (toliau – Horizontaliosios gairės) pateikiama daugiau rekomendacijų siekiant padėti įmonėms sudaryti konkurencijos teisės aktus atitinkančius bendradarbiavimo susitarimus, taip pat pateikiamos išsamios rekomendacijos tokiomis temomis, kaip keitimosi informacija, bendro pirkimo, bendro komercinimo ir standartizavimo konkurencinis vertinimas. Abu horizontalieji bendrosios išimties reglamentai galioja iki 2022 m. gruodžio 31 d. Nors Horizontaliųjų gairių galiojimo terminas nenustatytas, jos bus vertinamos kartu su šiais reglamentais.

Komisija padarė didelę pažangą vertindama¹³ Vertikaliųjų bendrosios išimties reglamentą (VBIR)¹⁴ ir pridėdamas Vertikaliųjų apribojimų gaires. Komisija pradėjo vertinimą 2018 m. spalio mėn., nes VBIR galioja iki 2022 m. gegužės 31 d. 2019 m. vasario mėn. Komisija pradėjo trijų mėnesių viešas konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais, po jų 2019 m. rugpjūčio mėn. atliko platinimo modelių ir strategijų rinkos tendencijų tyrimą. Be to, 2019 m. lapkričio mėn. Komisija surengė vertinimo seminarą, kuriame aktyviai dalyvavo suinteresuotieji subjektai ir buvo išsamiau aptartos sritys, kurios yra ypač svarbios atliekant VBIR vertinimą, akcentuojant tai, kaip taisyklės naudingos vartotojams.

2019 m. vasario mėn. Komisija paskelbė Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento¹⁵ vertinimo veiksmų gaires¹⁶. Veiksmų gairės paskatino keturių savaitių trukmės internetines konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais. Be to, buvo užsakytas tyrimas,

⁹2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB siekiant ekonomiškai efektyviai dar labiau sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir paskatinti investicijas į mažo anglies dioksido kiekio technologijas ir Sprendimas (ES) 2015/1814 (OL L 76, 2018 3 19, p. 3–27).

¹⁰ Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/evaluation_sgei_en.html.

¹¹ Žr. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2019-4715393/public-consultation_en.

¹²2010 m. gruodžio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1217/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros susitarimams (OL L 335, 2010 12 18, p. 36); 2010 m. gruodžio 14 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1218/2010 dėl Sutarties 101 straipsnio 3 dalies taikymo specializacijos susitarimų grupėms (OL L 335, 2010 12 18, p. 43).

¹³ Žr. <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1936-Evaluation-of-the-Vertical-Block-Exemption-Regulation>.

¹⁴2010 m. balandžio 20 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 330/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo vertikalinių susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims (OL L 102, 2010 4 23, p. 1).

¹⁵Komisijos reglamentas 461/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių vertikaliesiems susitarimams ir suderintiems veiksams variklinių transporto priemonių sektoriuje (OL L 129, 2010 5 28, p. 52).

¹⁶ Žr. <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2008-Evaluation-of-the-Motor-Vehicle-Block-Exemption-Regulation>.

siekiant geriau suprasti, kaip per pastarąjį dešimtmetį pasikeitė rinkos sąlygos variklinių transporto priemonių sektoriuje. Minėtas reglamentas galioja iki 2023 m. gegužės mėn.

Šiuo vertinimu siekiama suteikti Komisijai galimybę nuspręsti, ar taisyklės panaikinti, pratęsti jų galiojimą, ar jas peržiūrėti.

ES atleidimo nuo baudų programos tobulinimas

Siekdama dar labiau pagerinti savo procedūrų efektyvumą, Komisija 2019 m. kovo mėn. pradėjo taikyti internetinę priemonę „eLeniency“¹⁷. Pagal ES baudų neskymo programą įmonės arba jų teisininkai jau gali pateikti pareiškimus dėl baudų neskymo arba jų sumažinimo Komisijai tiek e. paštu į funkcinę pašto dėžutę, tiek pasinaudodami žodine procedūra. Priemone „eLeniency“ sukuriamą trečią galimybę – pareiškimus dėl baudų neskymo arba jų sumažinimo teikti internetu, kai pateikiami prašymai neskirti baudų arba jas sumažinti, vykdant susitarimo kartelių bylose procedūras arba bendradarbiavimo su karteliais nesusijusiose bylose procedūras. Todėl ja sumažinamos tokiose bylose dalyvaujančių įmonių ir jų teisinių atstovų išlaidos ir našta, užtikrinant tokį pat konfidencialumą ir teisinę apsaugą. Nuo pat taikymo pradžios Komisija per priemonę „eLeniency“ gavo daug pareiškimų ir dokumentų.

Tęsiama kova su karteliais

Galimybė gauti žaliavų tinkamomis kainomis yra itin svarbi pasaulinės konkurencijos amžiuje. Karteliai dažnai būna susiję su tarpiniais produktais, kurie gali būti itin svarbūs ištekliai pramonės subjektams, todėl jie gali paveikti tiek Europos pramonės konkurencingumą, tiek vartotojus. Užtikrinant konkurencijos teisės aktų vykdymą 2019 m., dėmesys buvo toliau skiriamas tokiems karteliams.

2019 m. kovo mėn. Komisija skyrė 368 mln. EUR baudą automobilių saugos įrangos gamintojams „Autoliv“ ir TRW¹⁸ už ES antimonopolinių taisyklių pažeidimą, nes bendrovės dalyvavo dviejuose karteliuose, skirtuose automobilių saugos diržų, oro pagalvių ir vairų tiekimui Europos automobilių gamintojams – atitinkamai „Volkswagen“ ir BMW grupėms. Pagal ES baudų neskymo procedūrą trečiajam slauto susitarimo dalyviui „Takata“ nebuvo paskirta bauda, nes bendrovė pateikė informaciją Komisijai apie abu kartelius. Visos įmonės prisipažino dalyvavusios karteliuose ir sutarė baigti bylą susitarimu. Šis sprendimas dėl kartelių yra kelių svarbių slaptų susitarimų automobilių dalių sektoriuje tyrimų dalis. Komisija jau yra skyrusi baudas automobilių guolių, automobilių elektros laidų komplektų, porolono, naudojamo (be kita ko) automobilių sėdynėse, automobilių ir sunkvežimių autonominių šildytuvų, kintamosios srovės generatorių ir starterių, oro kondicionavimo ir variklio aušinimo sistemų, apšvietimo sistemų, transporto priemonėje esančių asmenų apsaugos sistemų bei uždegimo žvakų ir stabdžių sistemų tiekėjams¹⁹. Priėmus 2019 m. sprendimą, bendra už kartelius Komisijos skirtų baudų suma šiame sektoriuje sudaro 2,15 mlrd. EUR.

Procedūrinių įsipareigojimų vykdymo užtikrinimas vykdant susijungimų kontrolę

ES susijungimų kontrolė padeda užtikrinti, kad visos Europos rinkose veikiančios įmonės galėtų konkuruoti sąžiningomis ir vienodomis sąlygomis, Komisijai atidžiai tikrinant

¹⁷ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_19_1594.

¹⁸ Byla AT.404811 *Keleivių saugos sistemos (II)*, 2019 m. kovo 5 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40481.

¹⁹ Bylos: AT.39748 *Automobilių elektros laidų komplektai* (2013 m.), AT.39922 *Automobilių guoliai* (2014 m.), AT.39801 *Porolonas* (2014 m.), AT.40055 *Autonominiai šildytuvai* (2015 m.), AT.40028 *Kintamosios srovės generatoriai ir starteriai* (2016 m.), AT.39960 *Šiluminės sistemos* (2017 m.), AT.40013 *Apšvietimo sistemos* (2017 m.), AT.39881 *Transporto priemonėje esančių asmenų apsaugos sistemos* (2017 m.) ir AT.40113 *Uždegimo žvakės* (2018 m.).

siūlomus sandorius, kurie gali iškraipyti konkurenciją. 2019 m. Komisija toliau dėjo dideles pastangas, kad būtų vykdomi ES susijungimų reglamente²⁰ nustatyti procedūriniai įsipareigojimai.

2019 m. balandžio mėn. Komisija skyrė 52 mln. EUR baudą bendrovei „General Electric“ (GE)²¹ už neteisingos informacijos pateikimą atliekant jos įvykdyto „LM Wind“ įsigijimo peržiūrą. Pagal ES susijungimų reglamentą Komisija gali skirti baudas, sudarančias 1 proc. bendros įmonių apyvartos, jeigu jos tyčia ar dėl neatsargumo pateikia Komisijai neteisingą arba klaidinančią informaciją. Šis sprendimas dėl baudos skyrimo neturėjo jokios įtakos Komisijai patvirtinant sandorį pagal ES susijungimų taisykles, nes jis buvo pagrįstas ištaisyta informacija, pateikta antrame pranešime.

Be to, 2019 m. birželio mėn. Komisija skyrė 28 mln. EUR baudą Japonijoje įsikūrusiai vaizdo atkūrimo ir optinių gaminių gamybos bendrovei „Canon“²² už tai, kad ji iš dalies įgyvendino bendrovės „Toshiba Medical Systems Corporation“ įsigijimą anksčiau, nei apie jį pranešė Komisijai ir gavo jos leidimą (vadinamasis „ankstyvas įgyvendinimas“). ES susijungimo taisyklėse reikalaujama, kad susijungiančios įmonės iš anksto praneštų Komisijai apie planuojamus ES masto susijungimus, kad ji galėtų juos patikrinti, ir jų neįgyvendintų, kol apie juos nebus pranešta ir nebus gautas Komisijos leidimas.

3. Naujų problemų skaitmeninių rinkų, telekomunikacijų ir žiniasklaidos srityse sprendimas

Savo politikos iniciatyvoje „Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusi Europa“²³ Komisijos pirmininkė apibrėžė skaitmeninę erdvę kaip vieną pagrindinių jos dabartinių Komisijos įgaliojimų prioritetų. Konkurencijos politikai tenka esminis ir neatsiejamas vaidmuo kuriant gerai veikiančią bendrąją skaitmeninių paslaugų rinką.

2019 m. balandžio mėn. Komisija paskelbė trijų nepriklausomų specialiųjų patarėjų²⁴ pateiktą ataskaitą „Skaitmeninio amžiaus konkurencijos politika“²⁵ apie būsimas konkurencijos politikos skaitmeninimo problemas.

Ataskaita „Skaitmeninio amžiaus konkurencijos politika“

Savo ataskaitoje specialieji patarėjai: i) įvardija, ką jie laiko pagrindiniais skaitmeninių rinkų ypatumais, ii) pateikia savo nuomonę apie ES konkurencijos teisės tikslus skaitmeniniame amžiuje ir iii) aptaria konkurencijos taisyklių taikymą skaitmeninėms platformoms ir duomenims, taip pat susijungimo kontrolės vaidmenį išsaugant konkurenciją ir inovacijas.

Trijų specialiųjų patarėjų nuomone, pagrindinė konkurencijos teisės sistema yra patikima ir pakankamai lanksti, kad konkurencija būtų apsaugota skaitmeniniame amžiuje. Jie taip pat patarė konkurencijos užtikrinimo ir reguliavimo institucijoms labiau atsižvelgti į platformų, skaitmeninių ekosistemų ir duomenų ekonomikos specifiką, kad būtų užkirstas kelias tam tikriems antikonkurenciniams veiksams ar nebaudžiamumui. Be to, specialieji patarėjai laikosi nuomonės, kad skaitmeninėse rinkose reikia labiau akcentuoti žalos teorijas ir nustatyti antikonkurencines strategijas. Dėl prieigos prie duomenų, autorių teigimu, veiksmingesnius sprendimus galėtų užtikrinti

²⁰ 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (EB susijungimų reglamentas) (OL L 24, 2004 1 29, p. 1–22).

²¹ Byla M.8436 *General Electric Company / LM Wind Power Holding*, 2019 m. balandžio 8 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8436.

²² Byla M.8179 *Canon / Toshiba Medical Systems Corporation*, 2019 m. birželio 27 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8179.

²³ Žr. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_lt.

²⁴ Trys specialieji patarėjai yra Vokietijos teisės profesorius Heike Schweitzeris, Prancūzijos ekonomikos profesorius Jacques'as Cr  meris ir Belgijos duomenų mokslo docentas Yvesas-Alexandre'as de Montjoye.

²⁵ Žr. <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>.

konkrečioms sektoriams skirtas reguliavimas. Ataskaitoje taip pat pateikiama konkreti bendrovių susijungimų kontrolės klausimų analizė ir pasiūlymai tiek jurisdikcijos atžvilgiu, tiek iš esmės.

Kartu su kvietimu teikti viešas pastabas nuo 2018 m. liepos 7 d. iki rugsėjo 30 d. ir konferencija „Konkurencijos politikos formavimas skaitmeninio amžiuje“, kuri vyko Briuselyje 2019 m. sausio 17 d., ataskaita siekiama prisidėti prie Komisijos tęsiamų svarstymų apie tai, kaip konkurencijos politika gali geriausiai pasitarnauti Europos vartotojams sparčiai kintančiame pasaulyje.

2019 m. gruodžio 9 d. vykdomoji pirmininko pavaduotoja M. Vestager paskelbė, kad numatoma peržiūrėti Komisijos pranešimą dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Bendrijos konkurencijos teisės tikslams (toliau – Pranešimas dėl rinkos apibrėžimo)²⁶, kuriame pateikiamos rekomendacijos, kaip Komisija taiko atitinkamos produkto ir geografinės rinkos sąvoką užtikrindama ES konkurencijos teisės vykdymą. Pagrindinė priežastis, dėl kurios pradedama ši peržiūra, yra siekis užtikrinti, kad pranešimas atspindėtų, kaip per pastaruosius dvidešimt metų vystėsi Komisijos praktika apibrėžiant rinkas ir kad ji yra tinkama sparčiai besikeičiančiam pasauliui, kuris tampa vis labiau skaitmeninis. Šia peržiūra siekiama pateikti tikslas ir naujausias rekomendacijas bei lengvai prieinamu būdu pateikti aiškų ir nuoseklų požiūrį į skirtingų sektorių antimonopolines ir bendrovių susijungimo bylas.

Antimonopolinių nuostatų veikimo užtikrinimas – sustiprintas tikrinimas skaitmeninėse rinkose

Skaitmeniniame amžiuje daugėja internetinių platformų, o kai kurios iš jų tapo stambiomis technologijų tiekėjomis. Įtaką rinkoje turinčių platformų sprendimai gali daryti įtaką daugeliui kitų rinkų, kuriose veikiančios įmonės naudoja šiomis platformomis palaikydamos ryšį su klientais. Pavyzdžiui, platformos gali veikti kaip savininkai ir rinkos reguliuotojai, nustatydamos taisykles taip, kad rinkos būtų atviros konkurencijai, o jeigu jomis piktnaudžiaujama, jų dvilypis vaidmuo gali kelti problemų ir pakenkti konkurencijai. Siekiant užtikrinti, kad Europos rinkos tarnautų žmonėms, ir užtikrinti didesnę skaidrumą ir sąžiningumą, 2019 m. liepos mėn. priimtos naujos ES skaidrumo taisyklės verslo vartotojams platformose²⁷. Be konkurencijos vykdymo, tokios papildomos reguliavimo priemonės bus ne tik naudingos vartotojams, bet ir užtikrins didesnę skaidrumą ir sąžiningumą.

2019 m. kovo 20 d. Komisija skyrė 1,49 mlrd. EUR baudą bendrovei „Google“²⁸ už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi rinkoje pažeidžiant ES antimonopolines taisykles.

Byla „Google AdSense“. Konkurencijos internetinės paieškos reklamos srityje apsauga

Komisija skyrė 1 494 459 000 EUR baudą bendrovei „Google“ už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi rinkoje sutartyse su trečiųjų šalių svetainėmis nustatant įvairius apribojimus. Piktnaudžiavimas tęsėsi daugiau nei 10 metų, o su „Google“ konkuruojančios įmonės prarado galimybę savo paieškos reklamą skelbti tokiose svetainėse.

„Google“ buvo neabejotinai stipriausia bendrovė Europos ekonominėje erdvėje (EEE) internetinės paieškos reklamos tarpininkavimo srityje – nuo 2006 iki 2016 m. jos rinkos dalis sudarė daugiau nei 70 proc. Per savo platformą „AdSense for Search“ bendrovė „Google“ veikia kaip tarpininkė tarp reklamos užsakovų ir leidėjų svetainių savininkų.

Atlikusi tyrimą, Komisija nustatė, kad:

²⁶ Komisijos pranešimas dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Bendrijos konkurencijos teisės tikslams (OL C 372, 1997 12 9, p. 5–13).

²⁷ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1150 dėl verslo klientams teikiamų internetinių tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo (OL L 186, 2019 7 11, p. 57–79).

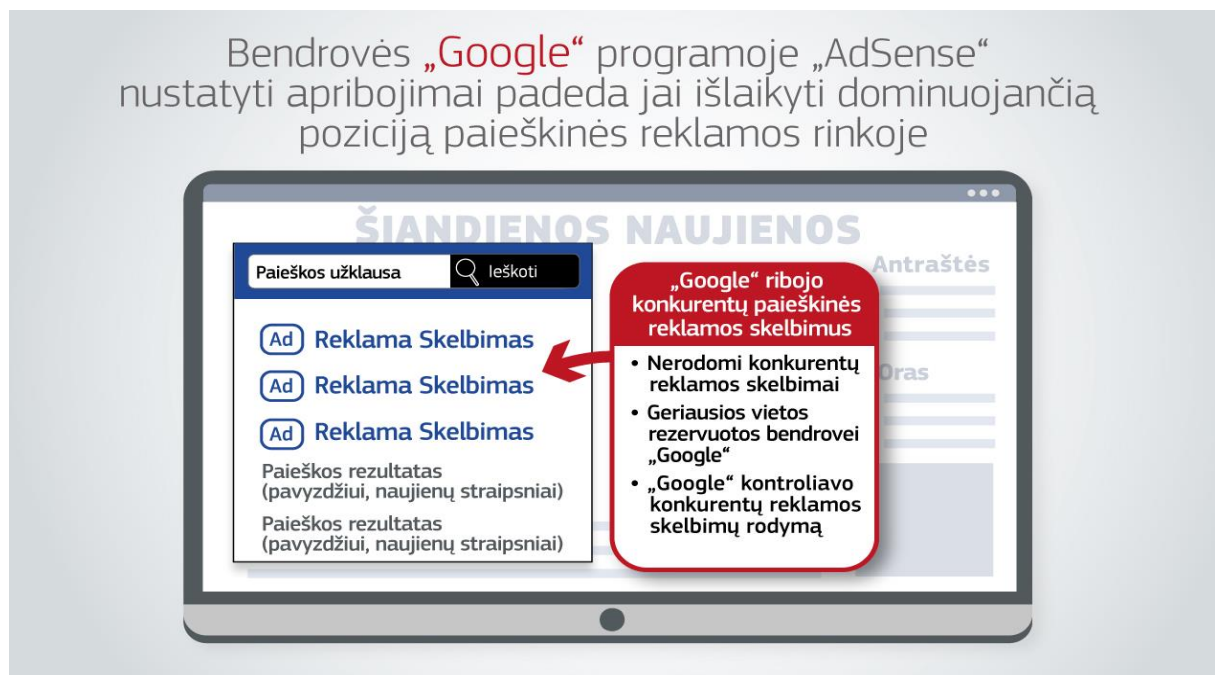
²⁸ Byla AT.40411 *Google Search (AdSense)*, 2019 m. kovo 20 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40411.

- nuo 2006 m. „Google“ į savo sutartis įtraukė išimties nuostatas, kuriomis leidėjams buvo draudžiama savo paieškos rezultatų puslapiuose rodyti bet kokias konkurentų paieškos reklamas;
- nuo 2009 m. kovo mėn. „Google“ palaipsniui pradėjo išimties nuostatas keisti vadinamosiomis geriausios vietos nuostatomis; Taip „Google“ konkurentams buvo užkirstas kelias rodyti savo paieškos reklamas lankomiausiose svetainių paieškos rezultatų puslapių vietose;
- nuo 2009 m. kovo mėn. „Google“ taip pat įtraukė sąlygas, reikalaujančias, kad prieš darydami kokius nors konkurentų reklamos rodymo pakeitimus leidėjai gautų raštišką „Google“ sutikimą. Todėl „Google“ galėjo kontroliuoti konkuruojančios paieškos reklamos patrauklumą.

„Google“ nutraukė neteisėtą praktiką praėjus keliems mėnesiams po to, kai Komisija 2016 m. liepos mėn. paskelbė prieštaravimo pareiškimą dėl šios bylos. .

Tokia „Google“ praktika – piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi internetinės paieškos reklamos tarpininkavimo rinkoje, užkertant kelią pranašumu grindžiamai konkurencijai. Be to, dėl „Google“ veiksmų Europos vartotojai negalėjo pasinaudoti veiksmingos konkurencijos internetinės paieškos reklamos rinkoje pranašumais.

Nors pagal ES antimonopolines taisykles pati savaime dominuojanti padėtis rinkoje nėra neteisėta, dominuojančioms bendrovėms tenka ypatinga atsakomybė nepiktnaudžiauti savo dominuojančia padėtimi rinkoje ir neriboti konkurencijos rinkoje, kur jos dominuoja, ar atskirose rinkose.

Komisijos sprendimu reikalaujama, kad bendrovė „Google“ mažų mažiausiai nutrauktų savo neteisėtą veiklą, jei to dar nepadare, ir susilaikytų nuo bet kokių veiksmų, kurie turėtų tokį pat arba lygiavertį tikslą ar poveikį. „Google“ taip pat turi atsakyti į civilinius ieškinius dėl žalos atlyginimo²⁹, kuriuos valstybių narių teismams gali pateikti bet kuris asmuo ar įmonė, nukentėję dėl bendrovės antikonkurencinio elgesio.

2017 m. birželio mėn. Komisija bendrovei „Google“ jau skyrė 2,42 mlrd. EUR baudą už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi rinkoje kai ji, kaip paieškos sistema, teikė neteisėtą pranašumą pačios „Google“ kainų palyginimo³⁰ paslaugai, o 2018 m. liepos mėn. Komisija

²⁹ 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/104/ES dėl tam tikrų taisyklių, kuriomis reglamentuojami pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo (OL L 349, 2014 12 5, p. 1–19).

³⁰ Byla AT.39740 *Google Search (Shopping)*, 2017 m. birželio 27 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39740.

bendrovei „Google“ skyrė 4,34 mlrd. EUR baudą už neteisėtą veiklą, susijusią su sistemos „Android“³¹ mobiliaisiais įrenginiais, siekiant sustiprinti bendrovės „Google“ paieškos sistemos dominavimą. Kartu su 2019 m. kovo mėn. byla Europos Komisija bendrovei „Google“ iš viso skyrė 8,25 mlrd. EUR baudą už konkurencijos taisyklių pažeidimus.

2019 m. liepos 17 d. Komisija pradėjo oficialų antimonopolinį tyrimą, siekdamą įvertinti, ar bendrovė „Amazon“³², naudodama neskelbtinus duomenis, gautus iš nepriklausomų mažmenininkų, kurie prekiauja bendrovės prekyvietėje, pažeidžia ES konkurencijos taisykles. Bendrovė „Amazon“, kurios prekyvietėje gali prekiauti nepriklausomi pardavėjai, nuolat renka duomenis apie veiklą jos platformoje. Remiantis Komisijos preliminariais nustatytais faktais, atrodo, kad bendrovė „Amazon“ konkuruodama naudoja neskelbtina informacija apie prekyvietės pardavėjus, jų produktus ir sandorius prekyvietėje. Komisija tiria standartinius „Amazon“ ir prekyvietės pardavėjų susitarimus, pagal kuriuos „Amazon“ mažmeninės prekybos verslas gali analizuoti ir naudoti trečiųjų šalių pardavėjų duomenis, apibendrintus naudojant „Amazon“ prekyvietėje esančius duomenis.

ES antimonopolinės taisyklės apsaugo kainų konkurenciją ir užtikrina didesnę pasirinkimą vartotojams elektroninės prekybos srityje

2019 m. sparčiai augančios prekybos internetu rinkos vertė Europoje sudarė daugiau kaip 600 mlrd. EUR, o daugiau nei pusė europiečių perka internetu. Elektroninė prekyba suteikia didelių galimybių vartotojams, kuriems užtikrinamas platesnis prekių ir paslaugų pasirinkimas, taip pat galimybė lyginti kainas Europoje, ir įmonėms, kurios gali prekiauti daugiau nei 500 milijonų žmonių bendrojoje rinkoje, kaip parduotuvės vitriną naudodamos vieną svetainę.

Iš Komisijos elektroninės prekybos sektoriaus tyrimo rezultatų, paskelbtų 2017 m. gegužės 10 d.³³ Komisijai įgyvendinant bendrosios skaitmeninės rinkos strategiją, matyti, kad sutartiniai apribojimai vis dažniau taikomi siekiant geriau kontroliuoti produktų platinimą. Todėl labai svarbu užtikrinti veiksmingą konkurencijos taisyklių laikymąsi šioje srityje.

2019 m. kovo 7 d. Komisija nustatė, kad bendrovių „Disney“, „NBCUniversal“, „Sony Pictures“, „Warner Bros.“ ir „Sky“³⁴ pasiūlyti įsipareigojimai yra teisiškai privalomi pagal ES antimonopolines taisykles. Šiais įsipareigojimais išsprendžiamos Komisijos nustatytos problemos dėl šių studijų ir bendrovės „Sky UK“ sudarytose filmų licencinėse sutartyse dėl rodymo per mokamą televiziją nustatytų tam tikrų išlygų, susijusių su geografiniu blokavimu.

2019 m. balandžio 5 d. Komisija pateikė prieštaravimo pareiškimą dėl galimai neteisėtų dvišalių susitarimų bendrovei „Valve“, kuriai priklauso didžiausia pasaulyje kompiuterinių vaizdo žaidimų platinimo platforma „Steam“, ir penkiems kompiuterinių vaizdo žaidimų leidėjams – bendrovėms „Bandai Namco“, „Capcom“, „Focus Home“, „Koch Media“ ir „ZeniMax“³⁵. Komisija išreiškė susirūpinimą, kad bendrovė „Valve“ ir penki kompiuterinių vaizdo žaidimų leidėjai, pažeisdami ES antimonopolines taisykles, susitarė naudoti geografiškai blokuojamus aktyvinimo raktus, kad nebūtų galima vykdyti tarpvalstybinio

³¹ Byla AT.40099 *Google Android*, 2018 m. liepos 18 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40099.

³² Byla AT.40462 *Amazon Marketplace*, paskelbta https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40462.

³³ Žr. https://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiry_final_report_lt.pdf ir https://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiries_e_commerce.html.

³⁴ Byla AT.40023 *Tarpvalstybinė prieiga prie mokamos televizijos*, paskelbta https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40023.

³⁵ Bylos AT.40413 *Focus Home*, AT.40414 *Koch Media*, AT.40420 *ZeniMax*, AT.40422 *Bandai Namco* ir AT.40424 *Capcom*. Dar žr. https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-2010_en.htm.

pardavimo. Be to, Komisija išreiškė susirūpinimą, kad keturi iš šių žaidimų leidėjų galėjo pažeisti ES konkurencijos taisykles, įtraukdami sutartinius eksporto apribojimus į susitarimus su įvairiais platintojais, išskyrus bendrovę „Valve“.

Antimonopolinių teisės aktų vykdymo užtikrinimas telekomunikacijų sektoriuje

2019 m. liepos 18 d. Komisija bendrovei „Qualcomm“³⁶ skyrė 242 mln. EUR baudą už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi rinkoje dėl agresyvios kainodaros pasaulinėje lustų rinkinių, tinkamų universaliai judriojo ryšio sistemai (UTMS), t. y. trečiosios kartos standartui (3G), rinkoje, nes tai pažeidžia ES antimonopolines taisykles. Sprendime nustatyta, kad nuo 2009 m. vidurio iki 2011 m. vidurio „Qualcomm“ dviem savo pagrindiniams klientams – bendrovėms „Huawei“ ir „ZTE“ – tiekė tam tikrus trijų UMTS mikroschemų rinkinių kiekius už sąnaudas mažesnėmis kainomis, siekdama iš rinkos išstumti konkuruojančią bendrovę „Icera“. Įmonė „Icera“ buvo Jungtinėje Karalystėje įsisteigęs startuolis ir tuo metu buvo pagrindinė „Qualcomm“ konkurentė pažangiausiame UMTS mikroschemų rinkinių segmente. Bauda sudaro 1,27 proc. bendrovės „Qualcomm“ 2018 m. apyvartos ir ja taip pat siekiama atgrasyti rinkos dalyvius nuo tokių antikonkurencinių veiksmų ateityje.

2019 m. rugpjūčio 7 d. Komisija priėmė prieštaravimo pareiškimą, skirtą dviem didžiausiems Čekijos operatoriams „O2/CETIN“ ir „T-Mobile“³⁷ dėl šių šalių bendro tinklo naudojimo susitarimo. Komisija laikėsi preliminaros nuomonės, kad šis konkretus bendro tinklo naudojimo susitarimas yra antikonkurencinis, nes tikėtina, kad dėl jo abu judriojo ryšio operatoriai prarado paskatas gerinti savo tinklus ir paslaugas vartotojų naudai. Preliminari Komisijos analizė atitiko principus, kuriuos Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (EERRI) taikė 2019 m. birželio 13 d. bendrojoje pozicijoje dėl bendro naudojimosi judriojo ryšio infrastruktūra³⁸.

2019 m. spalio 16 d. Komisija įpareigojo bendrovę „Broadcom“³⁹, kuri yra didžiausia pasaulyje lustų rinkinių, naudojamų televizorių priedėliams ir modemams, tiekėja, nustoti taikyti tam tikras susitarimų su šešiais pagrindiniais klientais nuostatas. Atlikusi vertinimą, Komisija padarė išvadą, kad „Broadcom“ iš pirmo žvilgsnio piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi lustinių sistemų, skirtų i) televizorių priedėliams, ii) šviesolaidinio ryšio modemams ir iii) skaitmeninės abonentų linijos (xDSL) modemams, rinkose, su televizorių priedėlių ir modemų gamintojais sudarydama susitarimus, kuriuose nustatydavo išimtinumo sąlygas. Be to, ji padarė išvadą, kad netaikant laikinųjų apsaugos priemonių greičiausiai būtų padaryta didelė ir nepataisoma žala konkurencijai. Komisija padarė išvadą, kad būtina skubiai įsikišti, kad konkurentų padėtis nesusilpnėtų dar labiau arba jie nepasitrauktų iš rinkos. Laikinosios apsaugos priemonės taikomos trejus metus arba iki dienos, kurią Komisija priima galutinį sprendimą dėl bendrovės „Broadcom“ veiksmų esmės arba užbaigia šių veiksmų tyrimą, priklausomai nuo to, kas įvyksta pirmiau. Bylos tyrimas iš esmės vis dar tęsiamas. Laikinosios apsaugos priemonės yra viena iš priemonių, kuriomis Komisija gali pasinaudoti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1/2003 ir kurios nebuvo taikomos pastaruosius 18 metų iki šios bylos.

³⁶ Byla AT.39711 *Qualcomm (agresyvus elgesys)*, 2019 m. liepos 18 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39711.

³⁷ Byla AT.40305 *Bendras naudojimas tinklu – Čekijos Respublika*, paskelbta https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40305.

³⁸ Žr.

https://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/regulatory_best_practices/common_approaches_positions/8605-berec-common-position-on-infrastructure-sharing.

³⁹ Byla AT.40608 *Broadcom*, paskelbta https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40608.

Priimdama sprendimą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, Komisija gali įpareigoti bendrovę nutraukti veiksmus ir susilaikyti nuo jų, kol vyksta tyrimas. Laikinosios apsaugos priemonės gali būti taikomos visu tyrimo laikotarpiu, kad būtų išvengta, kaip įtariama, antikonkurencinių veiksmų didelės ir nepataisomos žalos rinkai, kurios negalima būtų ištaisyti po Komisijos tyrimo patvirtinus galutinę priemonę. Laikinosios priemonės paprastai laikomos išimtinėmis priemonėmis dėl naštos įmonei, kuri dar nėra pripažinta pažeidusi galiojančias taisykles. Dažniausia draudžiamąjį sprendimą, kuriuo nurodoma nutraukti veiksmus ir susilaikyti nuo jų arba numatomos taisomosios priemonės, pakanka konkurencijos sąlygoms atkurti.

Bendrovių susijungimo peržiūra telekomunikacijų ir žiniasklaidos sektoriuose

2019 m. liepos 15 d. telekomunikacijų sektoriuje Komisija suteikė leidimą bendrovei „Telenor“ įsigyti įmonę DNA⁴⁰. DNA teikia judriojo ir fiksuotojo ryšio paslaugas, plačiajuosčio interneto paslaugas ir televizijos platinimo paslaugas Suomijoje, o „Telenor“ teikia judriojo ir fiksuotojo ryšio paslaugas ir televizijos platinimo paslaugas Šiaurės šalių regione. Bendrovių veikla sutapo labai nedaug, o po jų susijungimo liko ne vienas stiprus rinkos dalyvis. Be to, 2019 m. liepos 18 d., atlikusi išsamų tyrimą, Komisija leido bendrovei „Vodafone“ įsigyti įmonės „Liberty Global“ kabelinės televizijos verslą Čekijoje, Vokietijoje, Vengrijoje ir Rumunijoje⁴¹. Leidimas suteiktas su sąlyga, kad bus įvykdyti visi bendrovės „Vodafone“ pasiūlyti įsipareigojimai.

Žiniasklaidos sektoriuje 2019 m. lapkričio 12 d. Komisija leido bendrovei „Telia“ įsigyti įmonę „Bonnier Broadcasting“⁴². Atlikusi išsamų tyrimą, Komisija turėjo abejonių, ar sandoriu nebūtų gerokai sumažinta konkurencija Suomijoje ir Švedijoje. Leidimas suteiktas su sąlyga, kad bus įvykdyti visi bendrovės „Telia“ pasiūlyti įsipareigojimai.

Valstybės pagalbos taisyklių vykdymo užtikrinimas plačiajuosčio ryšio tinkluose

Skaitmeninė infrastruktūra yra pagrindinė skaitmeninio varomoji jėga, todėl labai svarbu, kad tinkama plačiajuosčio ryšio infrastruktūra galėtų atitikti naujus labai didelio skaitmeninio greičio, pajėgumų ir kokybės poreikius. Komisijos 2016 m. „Komunikate dėl gigabitinės visuomenės“⁴³ itin didelio pajėgumo tinklai nurodomi kaip vienas iš jos strateginių prioritetų. Viešasis finansavimas taip pat reikalingas siekiant užtikrinti, kad kaimo, atokiose ir kitose vietovėse, kuriose ryšio paslaugų teikiama per mažai, būtų galimybė naudotis naujosiomis technologijomis, kad nė viena sritis ar piliečiai neliktų nuošalyje. Tuo pat metu privačios investicijos neturėtų būti išstumtos, o konkurencijos iškraipymai turi būti kuo mažesni.

2019 m. Komisija patvirtino įvairias plačiajuosčio ryšio schemas pagal ES valstybės pagalbos taisykles. Graikijoje tai buvo 50 mln. EUR čekių schema spartesnėms plačiajuosčio ryšio paslaugoms⁴⁴, Airijoje – 2,6 mlrd. EUR viešoji parama Airijos nacionaliniam plačiajuosčio ryšio planui⁴⁵, Ispanijoje – 400 mln. EUR schema itin spartiems plačiajuosčio ryšio

⁴⁰ Byla M.9370 *Telenor / DNA*, 2019 m. liepos 15 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9370.

⁴¹ Byla M.8864 *Vodafone / Certain Liberty Global Assets*, 2019 m. liepos 18 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8864.

⁴² Byla M.9064 – *Telia Company / Bonnier Broadcasting Holding*, 2019 m. lapkričio 12 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9064.

⁴³ Žr. <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-connectivity-competitive-digital-single-market-towards-european-gigabit-society>.

⁴⁴ Byla SA.49935 *Itin spartaus plačiajuosčio ryšio projektas – Graikija*, 2019 m. sausio 7 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_49935.

⁴⁵ Byla SA.54472 *Nacionalinis plačiajuosčio ryšio planas – Airija*, 2019 m. lapkričio 15 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54472.

tinklams⁴⁶, o Vokietijoje – itin didelio pajėgumo plačiajuosčio ryšio tinklų schemos patvirtinimas Bavarijoje, įgyvendinus ankstesnį gigabito bandomąjį projektą, kuriame dalyvavo šešios Bavarijos savivaldybės ir kurį Komisija patvirtino 2018 m. gruodžio mėn.⁴⁷

4. Konkurencijos politika padeda siekti ES mažo anglies dioksido kiekio energetikos ir aplinkos tikslų

2019 m. gruodžio mėn. Komisija priėmė komunikatą „Europos žaliasis kursas“, kuriame išdėstytos politinės iniciatyvos, kaip iki 2050 m. pasiekti, kad visai nebūtų grynojo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir spręsti su aplinka susijusias problemas⁴⁸. Konkurencijos politika, kaip ir visomis kitomis Komisijos politikos kryptimis, bus prisidedama siekiant šių plataus užmojo tikslų. Iš tiesų 2019 m. Komisija pradėjo tinkamumo patikrą, apimančią Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gaires, ir tęsė savo Tam tikrų valstybės pagalbos priemonių, susijusių su šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema po 2012 m., gairių (toliau – ATLPS gairės)⁴⁹ vertinimą rengiantis jų peržiūrai, kuria siekiama užtikrinti, kad jos būtų pritaikytos prie naujosios 2021–2030 m. ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos⁵⁰. Toliau vykdoma valstybės pagalbos modernizavimo dokumentų rinkinio tinkamumo patikra padės pasirengti atitinkamų gairių peržiūrai, atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso politikos tikslus iki 2021 m.

Valstybės pagalba, kuria grindžiamas ES „nulinės taršos“ siekis ir veiksmingas išteklių naudojimas

2019 m. Komisija patvirtino 195 mln. EUR papildomą viešąją paramą elektriniams autobusams ir jų įkrovimo infrastruktūrai Vokietijoje iki 2022 m. pabaigos⁵¹. Be to, Komisija patvirtino 430 mln. EUR viešąją paramą dyzelinių transporto priemonių, naudojamų savivaldybėse, kuriose 2017 m. buvo viršytos išmetamų azoto oksidų kiekio ribos, atnaujinimui⁵². Abiejų rūšių priemonės atitinka ES aplinkosaugos tikslus, taip pat Europos mažataršio judumo strategiją ir joje numatytą paramą, kuria siekiama, kad miestuose būtų pereita prie netaišių transporto priemonių ir būtų sukurta tokių transporto priemonių rinka.

⁴⁶ Byla SA.53925 *Plačiajuosčio ryšio schema NKP baltosioms ir pilkosioms teritorijoms – Ispanija*, 2019 m. gruodžio 10 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53925.

⁴⁷ Byla SA.54668 *Bavarijos gigabito schema – Vokietija*, 2019 m. lapkričio 29 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54668.

⁴⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“, COM(2019) 640 *final*. Žr. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX:52019DC0640>.

⁴⁹ Žr. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares2018-6600267_en.

⁵⁰ 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB siekiant ekonomiškai efektyviai dar labiau sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir paskatinti investicijas į mažo anglies dioksido kiekio technologijas ir Sprendimas (ES) 2015/1814 (OL L 76, 2018 3 19, p. 3–27).

⁵¹ Biudžeto padidėjimas ir schemos pratęsimas, SA.48190, Vokietija – *Paramos miesto viešojo transporto elektriniams autobusams įsigyti*, 2018 m. vasario 26 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48190.

⁵² SA.53054 *Sunkiasvorių komunalinių transporto priemonių atnaujinimo schema*, SA.53055 *Sunkiasvorių komercinių transporto priemonių atnaujinimo schema* ir SA.53056 *Lengvųjų komercinių ir komunalinių transporto priemonių atnaujinimo schema*. Vokietija pranešė apie šių schemų dalinį pakeitimą, kurį Komisija patvirtino 2019 m. spalio 25 d. atitinkamai pagal SA.55230, SA.55231 ir SA.55232. Pakeitimu, be kita ko, buvo nustatyta lankstesnė reikalavimus atitinkančių savivaldybių sąvoka.

Komisija taip pat patvirtino Čekijos schemą⁵³, pagal kurią pagalba teikiama įrenginiams, gaminantiems elektros energiją iš šilumos atliekų ir kasybos dujų. Schema prisidedama prie veiksmingo išteklių naudojimo, nes mažinamas energijos iš pirminių šaltinių, naudojamų elektros energijai gaminti, suvartojimas.

2019 m. lapkričio 25 d. Komisija patvirtino 93,8 mln. EUR sumą, skirtą didelio efektyvumo kogeneracinės jėgainės statybai ir eksploatavimui Bulgarijoje paremti⁵⁴. Gamykloje bus gaminama šilumos ir elektros energija naudojant kurą, gaunamą iš neperdirbamų komunalinių atliekų.

2019 m. sausio 28 d. Komisija patvirtino 36 mln. EUR investicinę pagalbą chemijos bendrovės „LG Chem“⁵⁵ naujai elektromobilių baterijų gamyklai Lenkijoje. Tikimasi, kad naujoji gamykla per metus tieks baterijas daugiau nei 80 000 elektromobilių ir joje bus sukurta daugiau nei 700 tiesioginių darbo vietų, tokiu būdu prisidedant prie Žemutinės Silezijos regiono plėtros išlaikant konkurenciją. Šio projekto nebūtų pavykę įgyvendinti be viešojo finansavimo.

Valstybės pagalba remiant atsinaujinančiąją energiją

Valstybės pagalbos kontrole siekiama didinti ribotų viešųjų lėšų teikiamą aplinkosaugos, socialinę ir ekonominę naudą, sumažinant valstybės, pramonės ir vartotojų išlaidas, užtikrinant, kad viešasis finansavimas neišstumtų privačiojo, ir prisidedant prie vienodų sąlygų užtikrinimo bendrojoje rinkoje. 2019 m. Komisija toliau tvirtino valstybės pagalbos schemas, kuriomis valstybėms narėms suteikiama galimybė įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir prisidėti prie išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimo pagal ES aplinkosaugos tikslus.

2019 m. birželio 14 d. Komisija patvirtino 5,4 mlrd. EUR paramą elektros energijos gamybai iš atsinaujinančiųjų šaltinių Italijoje⁵⁶, kad padėtų šaliai pasiekti atsinaujinančiosios energijos tikslus. Pagal šią schemą bus remiama elektros energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų šaltinių, pavyzdžiui, sausumos vėjo, saulės fotovoltinės, hidroelektrinių ir nuotekų dujų energijos, ir schema bus taikoma iki 2021 m.

2019 m. liepos 26 d. Komisija patvirtino paramą šešiems jūros vėjo elektrinių parkams Prancūzijoje⁵⁷. Statybą planuojama pradėti šiomet, o parkų eksploataciją – 2022 m. Pagalbos priemonės padės Prancūzijai padidinti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių, dalį, kad būtų pasiekti jos klimato politikos tikslai, laikantis ES

⁵³ Byla SA.35179 – Čekijos Respublika – *Elektros energijos iš antrinių šaltinių skatinimas*, 2019 m. rugsėjo 26 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35179

⁵⁴ Byla SA.54042 *Sofijos energijos gamybos iš atliekų projektas / kogeneracijos blokas, kuriame energija gaminama iš KRB atliekų* – Bulgarija, 2019 m. lapkričio 25 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54042.

⁵⁵ Byla SA.47662 *LIP – pagalba bendrovei „LG Chem Wrocław Energy Sp. z o.o.“*, 2019 m. sausio 28 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_47662.

⁵⁶ Byla SA.53347 *Italija – Parama elektros energijai iš atsinaujinančiųjų šaltinių 2019–2021 m.*, 2019 m. birželio 14 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53347.

⁵⁷ Byla SA.45274 *Prancūzija – Kurselio jūros vėjo elektrinių parkas*, 2019 m. liepos 26 d. Komisijos sprendimas, SA.45275 *Prancūzija – Fekano jūros vėjo elektrinių parkas*, 2019 m. liepos 26 d. Komisijos sprendimas, SA.45276 *Prancūzija – Sen Nazero jūros vėjo elektrinių parkas*, 2019 m. liepos 26 d. Komisijos sprendimas, SA.47246, *Prancūzija – Jė ir Nuarmutjė salų jūros vėjo elektrinių parkas*, 2019 m. liepos 26 d. Komisijos sprendimas, SA.47247 *Prancūzija – Djepo jūros vėjo elektrinių parkas*, 2019 m. liepos 26 d. Komisijos sprendimas, ir SA.48007, *Prancūzija – Sen Brijė jūros vėjo elektrinių parkas*, 2019 m. liepos 26 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_4749.

aplinkosaugos tikslų⁵⁸.

Reguliavimo ir konkurencijos politikos deriniu toliau užtikrinamas energijos tiekimas Europos piliečiams ir įmonėms

Pajėgumų mechanizmai yra priemonės, kurių imasi valstybės narės, siekdamos užtikrinti, kad elektros energijos pasiūla vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu atitiktų paklausą. Jų paskirtis – užpildyti numatomus pajėgumų trūkumus ir užtikrinti tiekimo saugumą. Svarbu, kad kuriant pajėgumų mechanizmus būtų išvengta konkurencijos iškreipimo, nes kitaip dėl jų gali padidėti elektros energijos kainos vartotojams, suteiktas nepagrįstas pranašumas tam tikriems energijos operatoriams arba kliudoma elektros energijos srautams, kertantiems ES sienas.

Tačiau pajėgumų mechanizmai negali pakeisti elektros energijos rinkos reformų nacionaliniu ir Europos lygmeniu. Pagal naująją elektros energijos rinkos reglamentą⁵⁹ reikalaujama, kad valstybės narės, ketinančios įdiegti pajėgumų mechanizmus, pateiktų rinkos reformos planą, skirtą pašalinti reguliavimo ir kitus trūkumus, trukdančius investicijų paskatoms elektros energijos sektoriuje. Reglamentu taip pat bus užtikrinama, kad į pajėgumų mechanizmuose nebūtų įtraukiami labai taršūs gamybos pajėgumai.

2019 m. Komisija priėmė du sprendimus, susijusius su pajėgumų mechanizmais Italijoje⁶⁰ ir Didžiojoje Britanijoje (atlikus išsamų tyrimą)⁶¹, kuriuose jau atsižvelgiama į elektros energijos rinkos reglamento nuostatas dėl pajėgumų mechanizmų.

Galimų kartelių, trukdančių taikyti novatoriškas technologijas, tyrimas

Komisijos gairėse dėl horizontaliųjų bendradarbiavimo susitarimų, be kita ko, paaiškintos įmonių bendradarbiavimo formos, kuriomis siekiama gerinti produktų kokybę ir inovacijas ir kurios nekelia problemų pagal ES konkurencijos teisę. Bendrovėms draudžiama susitarti slopinti konkurenciją dėl kokybės ir inovacijų. 2019 m. balandžio 5 d. Komisija išsiuntė prieštaravimo pareiškimą bendrovėms BMW, „Daimler“ ir įmonių grupei „Volkswagen“ (įmonės „Volkswagen“, „Audi“, „Porsche“)⁶², informuodama jas apie savo preliminarą nuomonę, kad 2006–2014 m. bendrovės pažeidė ES antimonopolines taisykles, sudariusios slaptą susitarimą riboti konkurenciją dėl benzininių ir dyzelinių keleivinių automobilių išmetamųjų teršalų valymo technologijos tobulinimo. Preliminari Komisijos nuomonė yra tokia, kad automobilių gamintojų veiksmais buvo siekiama apriboti konkurenciją dėl dviejų išmetamųjų teršalų valymo sistemų inovacijų ir jais, nors gamintojai galėjo naudoti technologiją, galėjo būti atimta vartotojų galimybė įsigyti mažiau taršių automobilių.

5. Konkurencijos apdirbamosios pramonės sektoriuje apsauga

Konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimu apdirbamosios pramonės sektoriuje įmonėms suteikiama galimybė sąžiningai ir vienodomis sąlygomis konkuruoti bendrojoje rinkoje. Be to, užtikrinant valstybės pagalbos teisės aktų vykdymą, viešasis finansavimas nukreipiamas moksliniams tyrimams, mokymui ir energijos vartojimo efektyvumui didinti. Tik novatoriškos įmonės, turinčios tvarių verslo planų, gali teikti išmaniąsias prekes ir paslaugas

⁵⁸ Žr. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_lt.

⁵⁹ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (OL L 158, 2019 6 14, p. 54).

⁶⁰ Byla SA.53821 *Italijos pajėgumų mechanizmo keitimas*, 2019 m. birželio 14 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53821.

⁶¹ SA.35980 *Didžiosios Britanijos pajėgumų mechanizmas*, 2019 m. spalio 24 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35980.

⁶² Byla AT.40178 *Automobilių išmetamieji teršalai*, paskelbta https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40178.

konkurencingomis kainomis ES vartotojams ir įmonėms. Gerinant ES įmonių efektyvumą ir ilgalaikį konkurencingumą bendrojoje rinkoje, šios įmonės tampa pajėgios konkuruoti pasaulinėje rinkoje.

Bendrovių susijungimo sprendimai ir tyrimai pagrindinėse pramonės šakose, kuriose yra didelių patekimo į rinką kliūčių

ES bendrovių susijungimų kontrole padedama užtikrinti, kad bendrojoje rinkoje veiklą vykdančios įmonės galėtų konkuruoti sąžiningomis ir vienodomis sąlygomis. Komisija atidžiai tikrina sandorius, apie kuriuos pranešama ir kurie gali smarkiai iškreipti konkurenciją. Atlikdama vertinimą, Komisija atsižvelgia į bendrovių susijungimų teikiamą veiksmingumą, kuris gali turėti teigiamą poveikį sąnaudoms, inovacijoms ir kitiems aspektams, su sąlyga, kad toks veiksmingumas yra patikrinamas, būdingas konkrečiam susijungimui ir gali būti perduotas vartotojams. Kilus konkurencijos problemų, susijungiančios bendrovės turi galimybę tokias problemas išspręsti siūlydamos prisimti įsipareigojimus. Jeigu nerandama ar nesusitariama dėl tinkamų ir pakankamų įsipareigojimų, Komisija neleidžia vykdyti sandorio. Per pastaruosius dešimt metų Komisija patvirtino daugiau nei 3 000 bendrovių susijungimų, iš kurių daugiau kaip 90 proc. buvo patvirtinta besąlygiškai. Palyginti, per tą patį laikotarpį Komisija neleido vykdyti tik dešimties bendrovių susijungimų, iš jų trijų – 2019 m.

2019 m. pagrindinės apdirbamosios pramonės ir vartojimo prekių šakos ir toliau sudarė didelę Komisijos konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo dalį.

2019 m. vasario 6 d. Komisija pagal ES susijungimų reglamentą uždraudė siūlomą sandorį, kuriuo įmonė „Siemens“ įsigytų įmonę „Alstom“⁶³. „Siemens“ ir „Alstom“, dvi geležinkelių transporto lyderės, nepasiūlė taisomųjų priemonių, kurių pakaktų Komisijos nustatytoms problemoms išspręsti ilgalaikėje perspektyvoje.

Bendrovių „Siemens“ ir „Alstom“ susijungimas – geležinkelių operatorių ir keleivių apsauga

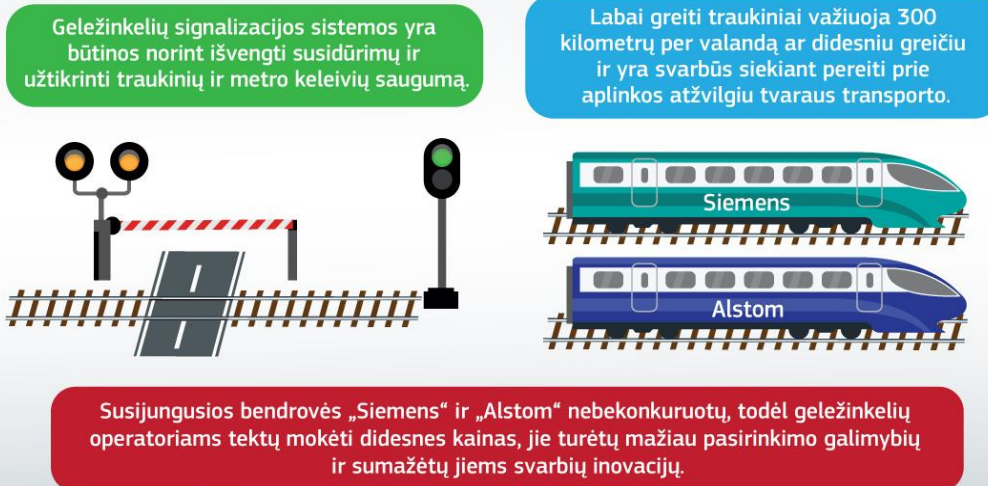
Traukiniai ir jų judėjimo valdymo signalizacijos įrenginiai yra labai svarbūs transportui Europoje. Įmonės „Siemens“ (Vokietija) ir „Alstom“ (Prancūzija) yra pasaulinės geležinkelių transporto lyderės, o siūlomas sandoris sujungtų du didžiausius riedmenų (traukinių) ir signalizacijos sprendimų tiekėjus Europos ekonominėje erdvėje (EEE) ne tik pagal bendrą veiklos dydį, bet ir pagal geografinę veiklos aprėptį. Be to, abi bendrovės yra pasaulinės lyderės.

Atlikusi išsamų tyrimą, Komisija nusprendė, kad be pakankamų taisomųjų priemonių bendrovių susijungimas pakenktų konkurencijai keliose geležinkelių signalizacijos sistemų ir labai greitų traukinių rinkose. Dėl susijungimo EEE būtų buvęs sukurtas neabejotinas rinkos lyderis keliose geležinkelių signalizacijos rinkose ir dominuojantis labai greitų traukinių rinkos dalyvis. Visose atitinkamose rinkose, kuriose buvo nustatyta konkurencijos problemų, likusių konkurentų konkurencinis spaudimas nebūtų buvęs pakankamas veiksmingai konkurencijai užtikrinti. Atlikdama tyrimą, Komisija taip pat atidžiai išnagrinėjo konkurencijos aplinką likusioje pasaulio dalyje ir nusprendė, kad naujų konkurentų, įskaitant galimus Kinijos tiekėjus, patekimas į EEE labai greitų riedmenų rinką arba signalizacijos sprendimų rinkas, kuriose kilo konkurencijos problemų, artimoje ateityje buvo mažai tikėtinas.

Įmonės „Siemens“ ir „Alstom“ pasiūlė taisomųjų priemonių, kurių nepakanka Komisijos nustatytoms konkurencijos problemoms išspręsti. Rinkos dalyviai, su kuriais Komisija konsultavosi, norėdama sužinoti jų nuomonę apie siūlomas taisomąsias priemones, pateikė neigiamų atsiliepimų, patvirtinančių Komisijos vertinimą.

⁶³ Byla M.8677 *Siemens / Alstom*, 2019 m. vasario 6 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8677.

Siekdama apsaugoti geležinkelių operatorius ir keleivius Komisija uždraudė bendrovei „Siemens“ perimti bendrovę „Alstom“

Kadangi tinkamų taisomųjų priemonių, kurios išspręstų konkurencijos problemas labai greitų riedmenų rinkoje ir geležinkelių signalizacijos rinkose, nebuvo pasiūlyta, Komisija padarė išvadą, kad dėl susijungimo būtų padidėjusios kainos, sumažėjęs pasirinkimas tiekėjams ir būtų mažiau novatoriškų produktų, o tai pakenktų traukinių operatoriams, geležinkelių infrastruktūros valdytojams ir galiausiai milijonams europiečių, kurie kiekvieną dieną naudojami geležinkelių transportu darbo ar laisvalaikio tikslais. Todėl ji neleido vykdyti siūlomo sandorio.

2019 m. vasario 6 d. Komisija, vadovaudamasi ES susijungimų reglamentu, taip pat neleido bendrovei „Wieland“ vykdyti siūlomo įmonės „Aurubis Rolled Products“ ir bendrovei „Aurubis“ priklausančio įmonės „Schwermetall“ akcijų paketo įsigijimo⁶⁴. Tarp Komisijos nustatytų problemų – sumažėjusi konkurencija ir padidėjusios valcuotų vario gaminių, kuriuos naudoja Europos gamintojai, kainos. Daugybė Europos pramonės klientų taip pat išreiškė susirūpinimą tiek dėl galimybės iš įmonės „Schwermetall“ gauti valcuotų juostų, tiek dėl valcuotų gaminių kainų padidėjimo. Bendrovės „Wieland“ ir „Aurubis“ buvo dvi iš trijų didžiausių valcuotų vario gaminių gamintojų Europoje. Įvykus jų susijungimui, bendrovė „Wieland“ būtų tapusi dominuojančia valcuotų vario gaminių rinkos dalyve, kurios rinkos dalis Europoje viršytų 50 proc. ir kuri turėtų vienintelę konkurentę, kurios rinkos dalis būtų didesnė nei 10 proc. Kadangi bendrovė „Wieland“ nebuvo linkusi veiksmingai spręsti nustatytų problemų, Komisija siūlomo sandorio vykdyti neleido.

Plastikų pramonėje 2019 m. sausio 18 d. Komisija, atlikusi išsamų tyrimą, leido bendrovei BASF įsigyti „Solvay“ poliamido (nailono) verslą⁶⁵ su sąlyga, kad bus perleista didžioji dalis „Solvay“ susijusio turto EEE. Komisija nustatė riziką, kad dėl sandorio, apie kurį pranešta, tikriausiai padidėtų kainos ir (arba) būtų mažiau žaliavų visoje nailono 6.6 vertės grandinėje, taip pat padidėtų kainos galutiniams klientams. Nailono 6.6 gaminiai apima specialųjų plastiką, naudojamą automobilių, elektronikos ar statybų pramonėje. Jie dažnai naudojami

⁶⁴ Byla M.8900 *Wieland / Aurubis Rolled Products / Schwermetall*, 2019 m. vasario 6 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8900.

⁶⁵ Byla M.8674 *BASF / Solvay's EP and P&I Business*, 2019 m. sausio 18 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8674.

kaip sunkesnių metalinių dalių pakaitalai ir padeda taupyti energiją. 2019 m. lapkričio 25 d. Komisija leido bendrovei „Domo Chemicals“ įsigyti perleidžiamą verslą⁶⁶.

2019 m. birželio 11 d. Komisija, vadovaudamasi ES susijungimų reglamentu, neleido sudaryti siūlomos bendrosios „Tata Steel“ ir „ThyssenKrupp“ įmonės⁶⁷, kuria būtų sujungta bendrovių „ThyssenKrupp“ ir „Tata Steel“ plokščio nelegiruotojo plieno ir elektrotechninio plieno veikla EEE. Bendrovė „ThyssenKrupp“, antra pagal dydį plokščio nelegiruotojo plieno gamintoja EEE, ir trečia pagal dydį bendrovė „Tata Steel“ taip pat yra svarbios metalu dengto ir laminuoto plieno, skirto pakuotėms, ir cinkuoto plokščio nelegiruotojo plieno, skirto automobilių pramonei, gamintojos. Komisijos nustatytos problemos buvo susijusios su sumažėjusia konkurencija (mažiau pasirinkimo plieno pirkėjams) ir padidėjusiomis įvairių rūšių plieno kainos. Šalys nepasiūlė tinkamų taisomųjų priemonių šioms problemoms spręsti. Komisija taip pat klausė rinkos dalyvių nuomonės apie siūlomas taisomąsias priemones, o jų atsiliepimai buvo neigiami. Todėl Komisija neleido vykdyti siūlomo sandorio.

2019 m. spalio 1 d., atlikusi išsamų tyrimą, Komisija leido konkuruojančiai bendrovei „Novelis“ įsigyti aliuminio gamintoją „Aleris“⁶⁸, jeigu bus vykdomos atitinkamos sąlygos. Komisijai kėlė susirūpinimą tai, kad dėl sandorio aliumininių automobilių kėbulų lakštų, kurie naudojami automobilių gamybai, taip pat ir siekiant sumažinti degalų sąnaudas ir išmetamų teršalų kiekį, padidės kainos Europos klientams. Siekdamas išspręsti Komisijos nustatytas problemas, bendrovės pasiūlė perleisti visą bendrovės „Aleris“ aliumininių automobilių kėbulų lakštų verslą Europoje, įskaitant jos gamyklą Belgijoje. Be kita ko, buvo numatyta perleisti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros turtą, taip pat atsisakyti finansavimo investicijoms, siekiant dar labiau pagerinti verslo galimybes. Kadangi siūlomu perleidimu būtų pašalintas visas sutapimas, atsirandantis dėl aliumininių automobilių kėbulų lakštų Europoje, Komisija padarė išvadą, kad įsipareigojimais pakeistas sandoris nebekels konkurencijos problemų. Leidimas duotas su sąlyga, kad bus įvykdyti visi įsipareigojimai.

Komisija taip pat pradėjo išsamius įvairių siūlomų bendrovių susijungimų apdirbamosios pramonės sektoriuje tyrimus. Pradėtas išsamus tyrimas nelemia bendrovių susijungimų rezultatų. 2019 m. spalio 4 d. Komisija pradėjo išsamų tyrimą, siekdama įvertinti orlaivių gamintojų „Boeing“ ir „Embraer“ siūlomą dviejų bendrųjų įmonių sukūrimą⁶⁹ pagal ES susijungimų reglamentą. Komisijai susirūpinimą kėlė tai, kad dėl šio sandorio gali padidėti kainos ir sumažėti komercinių orlaivių pasirinkimas.

Be to, 2019 m. spalio 30 d. Komisija pradėjo išsamų tyrimą, siekdama nustatyti, ar dėl bendrovės „Fincantieri“ siūlomo bendrovės „Chantiers de l'Atlantique“ įsigijimo⁷⁰ gali gerokai sumažėti veiksminga konkurencija. Abi laivų statybos įmonės yra pasaulinės lyderės jau ir taip centruotoje ir ribotų pajėgumų rinkoje.

Be to, 2019 m. gruodžio 17 d. Komisija pradėjo išsamų tyrimą, siekdama įvertinti laivų statybos grupės „Hyundai Heavy Industries Holdings“ (HHIH) siūlomą kitos laivų statybos

⁶⁶ Byla M.9553 *Domo Investment Group / Solvay Performance Polyamides Business in the EEE*, 2019 m. lapkričio 25 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9553.

⁶⁷ Byla M.8713. *Tata Steel / Thyssenkrupp / BfI*, 2019 m. birželio 11 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8713.

⁶⁸ Byla M.9076 *Novelis / Aleris*, 2019 m. spalio 1 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9076.

⁶⁹ Byla M.9097 *Boeing / Embraer*, paskelbta

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9097. 2020 m. balandžio 25 d. bendrovė „Boeing“ nutraukė susitarimą įsteigti bendrąsias įmones su bendrove „Embraer“.

⁷⁰ Byla M.9162 *Fincantieri / Chantiers De L'Atlantique*, paskelbta

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9162.

grupės „Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering Co., Ltd“ (DSME) įsigijimą⁷¹ pagal ES susijungimų reglamentą. Komisijai susirūpinimą kelia tai, kad dėl susijungimo gali sumažėti konkurencija įvairiose pasaulinėse krovininių laivų statybos rinkose. Krovininių laivų statyba yra svarbi ES pramonės šaka. Europos laivybos bendrovės yra pagrindiniai DSME ir HHHH klientai, užtikrinantys 30 proc. viso krovininių laivų poreikio pasaulyje.

ES valstybės pagalbos taisyklėmis prisidedama prie inovacijų skatinimo

2014 m. birželio mėn. Komisija priėmė Komunikatą dėl bendriems Europos interesams svarbių projektų (BEISP), kuriame nustatyti kriterijai, pagal kuriuos valstybės narės gali remti ES strategiškai svarbius tarptautinius projektus⁷². Komunikate paaiškinamos suderinamumo taisyklės, kad būtų palengvintas valstybių narių bendradarbiavimas įgyvendinant projektus, kuriais aktyviai prisidedama prie ekonomikos augimo, tvarumo, darbo vietų kūrimo ir ES konkurencingumo. Sistema taip pat reikalaujama įsipareigojimų užtikrinti intensyvių naujų žinių platinimą visoje ES, taip pat išsamų konkurencijos vertinimą, siekiant sumažinti nepagrįstą jos iškraipymą. BEISP sistema papildo kitas valstybės pagalbos taisykles, pavyzdžiui, Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą (BBIR)⁷³ ir Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų sistemą⁷⁴, kurios taip pat suteikia galimybių remti novatoriškus projektus ir kartu užtikrinti, kad galimi konkurencijos iškraipymai būtų nedideli.

2018 m. gruodžio mėn. Komisija nustatė, kad integruotas projektas, apie kurį kartu informavo Prancūzija, Vokietija, Italija ir Jungtinė Karalystė, skirtas mokslinių tyrimų ir inovacijų mikroelektronikai, kuri yra bazinė didelio poveikio technologija, atitinka ES valstybės pagalbos taisykles ir juo prisidedama prie bendro Europos intereso⁷⁵. Šios keturios valstybės narės skirs iki 1,75 mlrd. EUR finansavimą šiam projektui, kuriuo siekiama papildomai pritraukti 6 mlrd. EUR privačių investicijų.

2019 m. gruodžio mėn. po šio pirmojo BEISP projekto buvo vykdomas antras projektas, susijęs su baterijomis. Baterijų gamyba yra strategiškai svarbi Europos ekonomikai ir visuomenei dėl savo potencialo švaraus judumo, energetikos, tvarumo ir konkurencingumo srityse.

Bendriems Europos interesams svarbūs projektai – parama visiems baterijų vertės grandinės segmentams

2019 m. gruodžio mėn. Komisija patvirtino antrą bendriems Europos interesams svarbų projektą, apie kurį kartu pranešė Belgija, Italija, Lenkija, Prancūzija, Suomija, Švedija ir Vokietija, siekdamas remti mokslinius tyrimus ir inovacijas bendroje Europos prioritetinėje baterijų srityje⁷⁶. Šios septynios valstybės narės artimiausiais metais skirs iki maždaug 3,2 mlrd. EUR finansavimą, kuriuo siekiama papildomai pritraukti 5 mlrd. EUR privačių investicijų.

Visą projektą numatoma užbaigti 2031 m. (kiekvienam paprojekčiui numatytas skirtingas darbų grafikas). Projekte dalyvaus 17 tiesioginių dalyvių, daugiausia pramonės įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones (MVĮ).

⁷¹ Byla M.9343 *Hyundai Heavy Industries Holdings / Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering*, paskelbta https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9343.

⁷² Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 straipsnio 3 dalies b punktą.

⁷³ Žr. http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html.

⁷⁴ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema“ (OL C 198, 2014 6 27, p. 1–29).

⁷⁵ Bylos SA.46705 (Prancūzija), SA.46578 (Vokietija), SA.46595 (Italija) ir SA.46590 (Jungtinė Karalystė). Dar žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_18_6862.

⁷⁶ Bylos SA.54793 (Belgija), SA.54801 (Vokietija), SA.54794 (Prancūzija), SA.54806 (Italija), SA.54808 (Lenkija), SA.54796 (Švedija) ir SA.54809 (Suomija). Dar žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_19_6705.

Komisija pritarė septynių valstybių narių ketinimui skirti 3,2 mlrd. EUR paramą su **baterijų vertės grandine** susijusiam bendriems Europos interesams svarbiam projektui

Žaliavos ir pažangiosios medžiagos	Elementai ir moduliai	Baterijų sistemos	Paskirties keitimas, perdirbimas ir rafinavimas
BASF 	ACC 	BMW 	BASF
Eneris 	BMW 	Endurance 	Endurance
Keliber 	Endurance 	Enel X 	Elemental
Nanocyl 	Eneris 	Eneris 	Eneris
Solvay 	FAAM 	Kaitek 	FAAM
Terrafame 	SEEL 	SEEL 	Fortum
Umicore 	VARTA 		SEEL
			Umicore

Projektas yra „Europos baterijų aljanso“, kurį sudaro Komisija, suinteresuotosios valstybės narės ir pramonės įmonės, 2018 m. gegužės mėn. priėmę Strateginį baterijų veiksmų planą, dalis.

6. Vienodų sąlygų užtikrinimas apmokestinimo srityje

Vienodų sąlygų įmonėms užtikrinimas, kad jos konkuruotų pagal gebėjimus, taip pat ir apmokestinimo aspektu, didina pasitikėjimą bendrąja rinka. Valstybės narės tarptautinėms grupėms negali taikyti mokesčių lengvatų, jeigu tokios pat lengvatos netaikomos kitoms įmonėms (dažnai tai būna vietos įmonės), nes taip būtų labai iškraipyta konkurencija. Be to, valstybės biudžetas ir ES mokesčių mokėtojai netektų lėšų, kurių labai reikia kovai su klimato kaita, infrastruktūros kūrimui ir investicijoms į inovacijas.

2019 m. rugsėjo 24 d. Bendrasis Teismas paskelbė pirmuosius sprendimus dėl Komisijos sprendimų, kuriais dėl bendrovių „Starbucks“⁷⁷ ir „Fiat“⁷⁸ priimti sprendimai dėl mokesčių buvo pripažinti valstybės pagalba. Sprendime *Fiat* Bendrasis Teismas pritarė 2015 m. spalio 21 d. Komisijos sprendimui⁷⁹, sutikdamas, kad Komisija teisingai taikė valstybės pagalbos taisyklės vertindama, ar suteiktas neteisėtas pranašumas, ir nesiekė suderinti mokesčių taisyklių visame bloke. Bendrasis Teismas taip pat pritarė Komisijos išvadai, kad Liuksemburgo sprendimas dėl mokesčių yra atrankusis, taigi jis nėra taikomas visoms bendrovėms. Sprendime *Starbucks* Bendrasis Teismas panaikino 2015 m. spalio 21 d. Komisijos sprendimą⁸⁰, padarydamas išvadą, kad Komisijai nepavyko įrodyti, jog įmonei

⁷⁷ 2019 m. rugsėjo 24 d. Sprendimas *Nyderlandų Karalystė ir kt. / Europos Komisija*, sujungtos bylos T-760/15 ir T-636/16, ECLI:EU:T:2019: 669.

⁷⁸ 2019 m. rugsėjo 24 d. Sprendimas *Liuksemburgo Didžioji Hercogystė ir Fiat Chrysler Finance Europe / Europos Komisija*, sujungtos bylos T-755/15 ir T-759/15, ECLI:EU:T:2019: 670.

⁷⁹ Byla SA.38375 *Valstybės pagalba, kurią Liuksemburgas suteikė bendrovei „Fiat“*, 2015 m. Spalio 21 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38375.

⁸⁰ Byla SA.38374 *Valstybės pagalba, kurią Nyderlandai suteikė bendrovei „Starbucks“*, 2015 m. spalio 21 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38374.

buvo suteiktas pranašumas. Abiejose bylose Bendrasis Teismas pritarė Komisijos požiūriui į valstybės pagalbos taisyklių taikymą mokesčių bylose.

Komisija tęsia kovą su atrankiosiomis mokesčių lengvatomis

2019 m. Komisija toliau nagrinėjo agresyvaus mokesčių planavimo priemonės pagal ES valstybės pagalbos taisykles ir vertino, ar jas taikant teikiama neteisėta valstybės pagalba.

2019 m. balandžio 2 d. Komisija padarė išvadą, kad Jungtinė Karalystė suteikė neteisėtas mokesčių lengvatas tam tikroms tarptautinėms bendrovėms, netaikydama joms kovos su mokesčių vengimu taisyklių – vadinamųjų kontroliuojamųjų užsienio bendrovių taisyklių⁸¹ – rinkinio.

2019 m. sausio 10 d. Komisija pradėjo išsamų tyrimą, siekdama išsiaiškinti, ar Nyderlandų priimtais sprendimais dėl mokesčių, skirtais bendrovei „Nike“⁸², galėjo būti suteiktas nesąžiningas pranašumas prieš konkurentus, pažeidžiant ES valstybės pagalbos taisykles. Oficialus Komisijos tyrimas susijęs su dviejų „Nike“ grupės įmonių apmokestinimu Nyderlanduose. 2006–2015 m. Nyderlandų mokesčių administratorius priėmė sprendimus dėl mokesčių, kuriais buvo patvirtinamas autorinio atlyginimo apskaičiavimo metodas. Dėl to šios grupės įmonės buvo apmokestinamos tik nedidelio veiklos pelno, grindžiamo apyvarta, pagrindu. Komisijai kelia susirūpinimą tai, kad sprendimais patvirtinti autoriniai honorarai gali neatspindėti ekonominės realybės. Atrodo, kad jie yra didesni nei autoriniai atlyginimai, kuriuos nepriklausomos įmonės, derėdamosi rinkos sąlygomis, būtų suderinusios pagal įprastą rinkos sąlygų principą.

2019 m. rugsėjo 16 d., priėmus Bendrojo Teismo sprendimą panaikinti Komisijos sprendimą dėl pelno perviršio Belgijoje⁸³, motyvuojant tuo, kad sprendimus dėl mokesčių reikėjo vertinti atskirai pagal ES valstybės pagalbos taisykles, Komisija pradėjo atskirus išsamius 39 sprendimų dėl „pelno perviršio“, kuriuos Belgija priėmė tarptautinių bendrovių atžvilgiu, tyrimus⁸⁴. Tuo pat metu Komisija apskundė Bendrojo Teismo sprendimą Europos Teisingumo Teismui, norėdama išsiaiškinti, ar egzistuoja pagalbos schema. Bylos nagrinėjimas dar nėra baigtas.

7. Finansų sektoriaus atsparumo stiprinimas kuriant bankų sąjungą

Bendras Europos finansų sektoriaus stabilizavimas po finansų krizės ir tęsiamas bankų sąjungos reguliavimo sistemos įgyvendinimas toliau mažino valstybės pagalbos bylų skaičių finansų sektoriuje.

2019 m. gruodžio 5 d. Komisija priėmė sprendimą, kuriame padarė išvadą, kad Vokietijos banko „Norddeutsche Landesbank – Girozentrale“ (toliau – bankas „NordLB“) rekapitalizacija⁸⁵ atitiko rinkos sąlygas. Priemonės sudarė 2,8 mlrd. EUR tiesioginės investicijos ir investicijos būtiniems struktūriniais pokyčiams atlikti, taip pat darbuotojų skaičiaus sumažinimas siekiant užtikrinti, kad bankas „NordLB“ toliau pelningai veiktų

⁸¹ Byla SA.44896 *Valstybės pagalbos schema dėl Jungtinės Karalystės kontroliuojamųjų užsienio valstybių grupių finansavimo išimties*, 2019 m. balandžio 2 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44896.

⁸² Byla SA.51284 *Nyderlandai – galima valstybės pagalba įmonei „Nike“*, 2019 m. sausio 10 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_51284.

⁸³ Byla SA.37667 *Pelno perviršio neapmokestinimas Belgijoje*, 2016 m. sausio 11 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_37667.

⁸⁴ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_5578.

⁸⁵ Byla SA.49094 *Rinkos sąlygas atitinkančios priemonės „Norddeutsche Landesbank“ kapitalui stiprinti ir restruktūrizuoti*, 2019 m. gruodžio 5 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_49094.

rinkoje. Komisija nustatė, kad valstybė gavo tokį atlygį, kuris panašiomis aplinkybėmis būtų priimtinas ir privačiam veiklos vykdytojui. Taigi priemonės buvo taikomos rinkos sąlygomis ir be valstybės pagalbos pagal ES taisykles. Europos Centrinis Bankas, kaip atsakinga priežiūros institucija, pritarė planui 2019 m. lapkričio 29 d. Laikydamosi panašaus požiūrio, 2019 m. spalio 29 d. Komisija nusprendė, kad Rumunijos planai dėl 200 mln. EUR kapitalo injekcijos į valstybės visiškai valdomą banką „CEC Bank“⁸⁶ bus įgyvendinami rinkos sąlygomis, todėl bankui nebus suteikta valstybės pagalba pagal ES taisykles.

Vis dėlto, nepaisant stiprėjančio ES bankų sektoriaus atsparumo, kai kurios jo dalys vis dar susiduria su įsisenėjusiomis problemomis, pavyzdžiui, neveiksnių paskolų skaičiumi, kuris vis dar didelis kai kuriose valstybėse narėse. 2019 m. Komisija pritarė Graikijos turto apsaugos schemai (taip pat vadinamai „Hercules“)⁸⁷, kuri nėra valstybės pagalba ir yra skirta neveiksnių paskolų problemoms Graikijoje spręsti. Ši schema yra pavyzdys, kaip valstybės narės gali padėti bankams susitvarkyti balansus, nesuteikdamos pagalbos ir neiškraipydamos konkurencijos.

Toliau užtikrinama sąžininga konkurencija finansinių paslaugų rinkose tiek vartotojų, tiek įmonių naudai

Skaitmeninė transformacija daro įtaką finansinėms paslaugoms taip pat, kaip ir kitoms Europos pramonės šakoms. Skaitmeninės technologijos suteikia įmonėms naujų galimybių geriau aptarnauti klientus ir teikti paslaugas, kurios kainuoja mažiau. Norint išnaudoti visą skaitmeninimo potencialą, finansinių technologijų įmonėms reikės realios galimybės konkuruoti, o reguliavimo sistemomis turės būti užtikrinama, kad visiems finansinių paslaugų teikėjams būtų sudarytos vienodos sąlygos.

2019 m. konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimas visame finansų sektoriuje išliko svarbiu veiksniu užtikrinant sąžiningą konkurenciją ir apsaugant finansinį stabilumą. 2019 m. sausio 22 d. Komisija skyrė 570 mln. EUR baudą mokėjimo kortelių schemai „Mastercard“⁸⁸ už kliūtis prekybininkams naudotis tarptautinėmis atsiskaitymo kortelėmis paslaugomis pažeidžiant ES antimonopolines taisykles.

„Mastercard II“ – skatinti sveiką konkurenciją mokėjimų sektoriuje

„Mastercard“ yra antra pagal dydį mokėjimo kortelių schema Europos ekonominėje erdvėje (EEE) pagal vartotojų kortelių skaičių ir operacijų vertę. Mokėjimai kortelėmis vaidina svarbų vaidmenį bendrojoje rinkoje, nes daugiau nei pusę mokėjimų negrynaisiais pinigais Europos vartotojai ir įmonės atlieka kortelėmis. Kai vartotojas parduotuvėje ar internetu naudoja debeto ar kredito kortelę, mažmenininko bankas sumoka vadinamąjį „tarpbankinį mokestį“ kortelės turėtojo bankui. Mažmenininko bankas perkelia šį mokestį mažmenininkui, kuris, kaip ir visas kitas sąnaudas, jį įtraukia į galutines kainas visiems vartotojams.

Atlikusi tyrimą, Komisija nustatė, kad „Mastercard“ tarpvalstybinėmis taisyklėmis mažmenininkų bankai buvo įpareigojami taikyti tarpbankinius mokesčius toje šalyje, kurioje buvo mažmenininkas. Dėl šių taisyklių mažmenininkai buvo priversti mokėti daugiau už banko paslaugas, kad gautų mokėjimus kortelėmis, nei tuo atveju, jei jie būtų turėję galimybę rinktis pigesnes paslaugas. Dėl tarpvalstybinių taisyklių taip pat padidėjo kainos mažmenininkams ir vartotojams, buvo ribojama tarpvalstybinė konkurencija ir dirbtinai suskaidytas bendrosios rinkos segmentas.

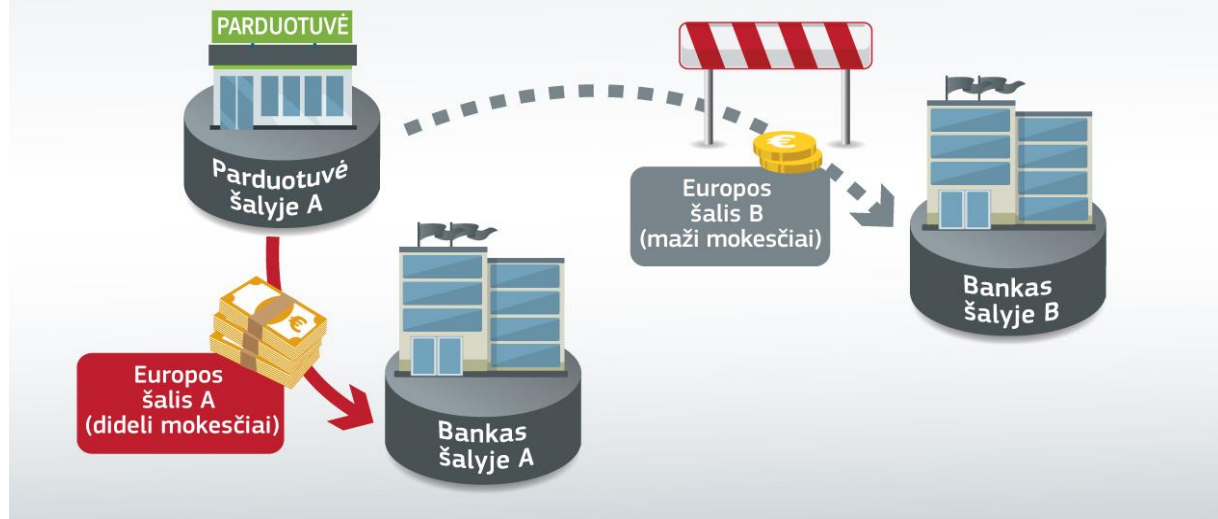
⁸⁶ Byla SA.53869 *Rinkos sąlygas atitinkantis banko „CEC Bank“ rekapitalizavimas*, 2019 m. spalio 29 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53869.

⁸⁷ Byla SA.53519 *Graikijos turto apsaugos schema („Hercules“)* – Graikija, 2019 m. spalio 10 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53519.

⁸⁸ Byla AT.40049 *MasterCard II*, 2019 m. sausio 22 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40049.

Dėl „Mastercard“ veiksmų parduotuvės negalėjo naudotis galimybe mokėti mažesnius kitose Europos šalyse taikomus mokesčius

Komisija padarė išvadą, kad iki 2015 m. gruodžio 9 d. „Mastercard“ tarpvalstybinės taisyklės pažeidė ES antimonopolines taisykles, nes jomis buvo ribojama prekybininkų galimybė pasinaudoti geresnėmis sąlygomis, kurias siūlo kitose bendrosios rinkos šalyse įsisteigę bankai. Tuo remdamasi Komisija nusprendė skirti bendrovei „Mastercard“ 570 mln. EUR baudą.

2015 m. gruodžio 9 d. Tarpbankinių mokesčių reglamentu (TMR)⁸⁹ nustatytos tarpbankinių mokesčių viršutinės ribos, kurios anksčiau gerokai skyrėsi įvairiose EEE šalyse. Šiuo metu Komisija vertina 2015 m. TMR įgyvendinimą ir užsakė atlikti tyrimą⁹⁰ šiuo klausimu. Komisija baigė atskirus antimonopolinius tyrimus dėl bendrovių „Mastercard“, „Visa Inc.“ ir „Visa International“ daugiašalių tarpbankinių mokesčių (DTM), taikomų operacijoms EEE, atliekamoms naudojant vartotojų debeto ir kredito korteles, išduotas už EEE ribų (tarpregioniniai DTM). TMR nebuvo nustatyta šių daugiašalių tarpbankinių mokesčių viršutinė riba, dėl to Europos prekybininkams teko didelė našta ir padidėjo mažmeninės kainos visiems vartotojams. 2014 m., bendrovei „Visa Europe“ pasiūlius įsipareigojimus, su ja susijusi byla nutraukta⁹¹. 2019 m. bendrovės „Mastercard“, „Visa Inc.“ ir „Visa International“ atskirai pasiūlė įsipareigojimus, dėl kurių tarpregioniniai DTM sumažėtų vidutiniškai 40 proc. ir būtų lygūs arba mažesni už viršutinės ribos. 2019 m. balandžio 29 d. Komisija priėmė du sprendimus, kuriais šie įsipareigojimai tampa teisiškai privalomi pagal ES antimonopolines taisykles⁹².

Be to, 2019 m. gegužės 16 d. Komisija priėmė du sprendimus dėl atsiskaitymų ir penkiems bankams skyrė baudas už dalyvavimą 11 pagrindinių valiutų apimančiuose dviejuose karteliuose neatidėliotinų užsienio valiutos keitimo sandorių rinkoje (FOREX)⁹³. Pirmuoju

⁸⁹ 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/751 dėl tarpbankinių mokesčių už kortelę grindžiamas mokėjimo operacijas (Tekstas svarbus EEE) (OL L 123, 2015 5 19, p. 1–15).

⁹⁰ Žr. <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0120161enn.pdf>.

⁹¹ Byla AT.39398 VISA MIF, 2014 m. vasario 26 d. Komisijos sprendimas. Žr.

http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39398/39398_9728_3.pdf.

⁹² Bylos AT 39398 Visa MIF ir AT 40049 Mastercard II, 2019 m. balandžio 29 d. Komisijos sprendimai.

Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40049 ir

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39398.

⁹³ Byla AT.40135 FOREX, 2019 m. gegužės 16 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40135.

sprendimu (vadinamasis „FOREX – Three-Way Banana Split“ kartelis) bankams „Barclays“, „Royal Bank of Scotland“ (RBS), „Citigroup“ ir „JPMorgan“ skirta bendra 811 mln. EUR bauda. Pažeidimas pradėtas 2007 m. gruodžio 18 d. ir baigtas 2013 m. sausio 31 d. Antruoju sprendimu (vadinamasis „FOREX – Essex Express“ kartelis) bankams „Barclays“, RBS ir „MUFG Bank“ (anksčiau – „Bank of Tokyo-Mitsubishi“) skirta šiek tiek mažiau nei 258 mln. EUR bendra bauda. Pažeidimas prasidėjo 2009 m. gruodžio 14 d. ir baigėsi 2012 m. liepos 31 d. Abu sprendimai buvo skirti ir bankui „Union Bank of Switzerland“ (UBS), tačiau jam nebuvo skirta bauda, nes jis pranešė Komisijai apie kartelius.

2019 m. Komisija toliau atidžiai stebėjo kredito sektorių ir paskelbė ES paskolų sindikavimo ataskaitą⁹⁴, kurioje nurodoma, kaip tokie sindikatai sudaromi ir veikia bei kokį poveikį daro konkurencijai kredito rinkose. Sindikuotos paskolos yra svarbi didelių infrastruktūros ir inovacijų projektų finansavimo priemonė.

Draudimo sektoriuje Komisija 2019 m. gegužės mėn. pradėjo oficialų antimonopolinį tyrimą dėl bendrovės „Insurance Ireland“⁹⁵, siekdama įvertinti, ar bendrovėms, norinčioms siūlyti paslaugas Airijos transporto priemonių draudimo rinkoje, buvo nesąžiningai užkirstas kelias naudotis duomenų baze, kurią valdo „Insurance Ireland“ ir gali naudotis grupei priklausančios įmonės. Jeigu tai bus įrodyta, tiriami veiksmai gali pažeisti ES konkurencijos taisykles, todėl Airijos vairuotojai gali turėti mažesnę transporto priemonių draudimo liudijimų pasirinkimą ir mokėti mažiau konkurencingas kainas. Oficialus tyrimas pradėtas po patikrinimų, kurie 2017 m. liepos mėn. atlikti Airijos transporto priemonių draudimo rinkoje.

8. Sąžiningos konkurencijos užtikrinimas maisto, vartotojų ir sveikatos sektoriuose

Bendroji rinka atvėrė galimybes mažmenininkams ir vartotojams apsipirkti visoje Europoje ir įsigyti įvairesnių produktų mažesnėmis kainomis. Kai įmonės riboja prekybininkų galimybes parduoti prekes kitose valstybėse ir internetu ES bendrojoje rinkoje, mažinamas vartotojų pasirinkimas ir didinamos kainos. Europos konkurencijos taisyklėmis, įtvirtintomis Sutartyje dėl ES veikimo⁹⁶, draudžiami įmonių susitarimai, kuriais užkertamas kelias konkurencijai ES bendrojoje rinkoje, ji ribojama ar iškraipoma.

Antimonopolinių taisyklių vykdymo užtikrinimas tarpvalstybinio vartojimo prekių pardavimo srityje

2019 m. Komisija atidžiai išnagrinėjo kelias bylas dėl draudimo licenciatams parduoti licencijuotus produktus kitoje šalyje, kuriuo pažeidžiamos ES antimonopolinės taisyklės.

2019 m. gegužės 13 d. Komisija skyrė 200,4 mln. EUR baudą bendrovei „Anheuser-Busch InBev NV/SA“⁹⁷ (toliau – bendrovė „AB InBev“) už alaus pardavimo ribojimą kaimyninėse ES valstybėse narėse, taip pažeidžiant ES antimonopolines taisykles.

Tęsiama kova su tarpvalstybiniais antikonkurenciniais veiksmais bendrojoje rinkoje

Bendrovė „AB InBev“ yra didžiausia alaus darykla pasaulyje. Jos populiariausias alaus prekės ženklas Belgijoje yra „Jupiler“, kuris pagal pardavimo apimtį sudaro maždaug 40 proc. visos Belgijos alaus rinkos. Bendrovė „AB InBev“ taip pat parduoda alų „Jupiler“ kitose ES valstybėse narėse, įskaitant Nyderlandus ir Prancūziją.

⁹⁴ Žr. <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419330enn.pdf>.

⁹⁵ Byla AT.40511 Bendrovė „Insurance Ireland“ – draudimo išmokų duomenų bazė ir prieigos sąlygos, paskelbta https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40511.

⁹⁶ Žr. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12008E101:LT:HTML>.

⁹⁷ Byla AT40134 Bendrovės „AB InBev“ prekybos alumi apribojimai, 2019 m. gegužės 13 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40134.

2016 m. birželio mėn. pradėjusi tyrimą, Komisija nustatė, kad dėl didelės konkurencijos Nyderlanduose bendrovė „AB InBev“ parduoda alų „Jupiler“ mažmenininkams ir didmenininkams mažesnėmis kainomis nei Belgijoje. Komisija taip pat padarė išvadą, kad bendrovė „AB InBev“ dominuoja Belgijos alaus rinkoje ir piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi Belgijos rinkoje, ribodama prekybos centrų ir didmenininkų galimybes pirkti alų „Jupiler“ mažesnėmis kainomis Nyderlanduose ir jį importuoti į Belgiją. Todėl buvo ribojamas tarpvalstybinis pardavimas bendrojoje rinkoje, o vartotojai Belgijoje turėjo mokėti daugiau už alų „Jupiler“.

ES konkurencijos taisyklių pažeidimas tęsėsi nuo 2009 m. vasario 9 d. iki 2016 m. spalio 31 d., o bauda, kurią Komisija skyrė bendrovei „AB InBev“, sudarė 200 409 000 EUR. Komisijos sprendime taip pat numatyta artimiausius penkerius metus teisiškai privaloma taisomoji priemonė, užtikrinanti, kad bendrovė „AB InBev“ ant savo produktų pakuočių pateiktų privalomą informaciją apie maistą prancūzų ir olandų kalbomis. Komisija nusprendė sumažinti bendrovės „AB InBev“ baudą 15 proc., atsižvelgdama į tai, kad „AB InBev“ pripažino pažeidimą ir įgyvendino taisomąsias priemones, kuriomis siekiama skatinti tarpvalstybinę prekybą jos produktais.

Pagal ES antimonopolines taisykles pats dominavimas rinkoje nėra neteisėtas. Tačiau dominuojančioms bendrovėms tenka ypatinga atsakomybė nepiktnaudžiauti savo įtaka rinkoje ir neriboti konkurencijos savo dominuojamoje rinkoje ar atskirose rinkose.

2019 m. kovo 25 d. Komisija skyrė 12,5 mln. EUR baudą bendrovei „Nike“⁹⁸ už tai, kad ji draudė prekybininkams parduoti licencijuotas prekes – kai kurių žinomiausių Europos futbolo klubų ir federacijų atributikos produktus – kitose EEE šalyse. Atlikusi tyrimą, Komisija nustatė, kad bendrovės „Nike“ neišimtinio licencijavimo ir platinimo susitarimais buvo pažeidžiamos ES konkurencijos taisyklės, be kita ko, dėl sąlygų, kuriomis aiškiai draudžiama aktyviai ir pasyviai, internetu ir fizinėse parduotuvėse vykdyti pardavimą EEE šalyse, kurios nėra specialiai priskirtos licenciatams. Bendrovė „Nike“ taip pat įgyvendino tam tikras priemones, skirtas šiems pardavimo apribojimams netiesiogiai taikyti, pavyzdžiui, grasindama licenciatams nutraukti su jais sudarytą sutartį ir atlikdama auditą, skirtą užtikrinti, kad būtų laikomasi šių apribojimų. Analogiškai 2019 m. liepos 9 d. bendrovei „Sanrio“⁹⁹ skirta

⁹⁸ Byla AT.40436 - *Licencijuotos prekės – Nike*, paskelbta

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40436.

⁹⁹ Byla AT.40432 - *Licencijuotos prekės – Sanrio*, paskelbta

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40432.

6,2 mln. EUR bauda už tai, kad buvo ribojamos prekybininkų galimybės parduoti licencijuotas prekes kitose EEE šalyse. Šis apribojimas buvo taikomas produktams su personažais, kurie priklauso bendrovei „Sanrio“, pavyzdžiui, „Hello Kitty“. Reikia pažymėti, kad bendrovė „Sanrio“ riboja kalbas, kurias licenciatui galėjo naudoti ant prekių. Bendrovės „Sanrio“ neteisėti veiksmai truko maždaug 11 metų. Bendrovių „Sanrio“ ir „Nike“ baudos buvo sumažintos 40 proc., nes jos ne tik pripažino atitinkamus pažeidimus, bet ir bendradarbiavo su Komisija aktyviau, nei yra įpareigosotos teisės aktais. Komisija taip pat atliko trečią tyrimą dėl bendrovės „Universal Studios“¹⁰⁰, kuriai, be kita ko, priklauso teisės į filmų serialus „Minions“ ir „Jurassic World“, licencijavimo veiksmai.

2019 m. rugsėjo 27 d. Komisija skyrė 31,6 mln. EUR dydžio baudą bendrovėms „Coroos“ ir „Groupe CECAB“¹⁰¹ už ES antimonopolinių taisyklių pažeidimą. Bendrovei „Bonduelle“ bauda nebuvo skirta, nes ji Komisijai atskleidė informaciją apie kartelio buvimą. Bendrovės „Bonduelle“, „Coroos“ ir „Groupe CECAB“ daugiau nei 13 metų dalyvavo kartelyje dėl tam tikrų rūšių konservuotų daržovių tiekimo mažmenininkams ir (arba) maisto paslaugų įmonėms EEE. Bendrovės nustatydavo kainas, susitardavo dėl rinkos dalių ir apimties kvotų, pasiskirstydavo klientus ir rinkas, derindavo konkursinius pasiūlymus ir keisdavosi neskelbtina komercine informacija. Pažeidimas apėmė visą EEE ir tęsėsi nuo 2000 m. sausio 19 d. iki 2013 m. birželio 11 d. bendrovės „Bonduelle“ atveju bei iki 2013 m. spalio 1 d. bendrovių „Coroos“ ir „Groupe CECAB“ atveju. Visos trys bendrovės pripažino dalyvavusias kartelyje ir sutarė baigti bylą susitarimu.

Be to, 2019 m. lapkričio mėn. Komisija pradėjo oficialų antimonopolinį tyrimą, siekdama įvertinti, ar dvi didžiausios Prancūzijos mažmenininkų grupės – „Casino Guichard-Perrachon“ (vadinama „Casino“ grupe) ir „Les Mousquetaires“ (vadinama „Intermarché“ grupe)¹⁰² – derino savo veiksmus rinkoje, pažeisdamos ES konkurencijos taisykles. Tyrimas atliekamas Komisijai dedant pastangas užtikrinti, kad šiuolaikinė mažmeninė prekyba maisto produktais būtų naudinga vartotojams.

Konkurencijos politika prisidedama prie įperkamų ir naujoviškų vaistų

2019 m. sausio 28 d. Komisija paskelbė ataskaitą „Konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas farmacijos sektoriuje (2009–2017 m.). Europos konkurencijos institucijų bendradarbiavimas siekiant įperkamų ir naujoviškų vaistų“¹⁰³. Ataskaitoje pateikiama išsami apžvalga ir pavyzdžių, kaip Komisija ir 28 valstybių narių nacionalinės konkurencijos institucijos 2009–2017 m. užtikrino ES antimonopolinių ir susijungimo taisyklių vykdymą farmacijos sektoriuje. Ataskaitoje nustatyta, kad ES konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas padėjo išlaikyti sektoriaus inovacijų lygį, taikant intervencinius veiksmus ir antimonopolines taisykles, kad nebūtų imamasi veiksmų, galėjusių iškreipti paskatas diegti inovacijas.

2019 m. Komisija toliau nagrinėjo dvi bylas ir tyrė, ar įmonės, kaip įtariama, neužkerta kelio vartotojams gauti veiksmingų, novatoriškų ir įperkamų vaistų, arba sumažina galimybes jų gauti. Pirmą bylą susijusi su vadinamaisiais mokesčio už vėlavimą veiksmais, kuriais

¹⁰⁰ Byla AT.40433 – *Filmų atributikos prekės*, paskelbta

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40433 . 2020 m. sausio 30 d.

priimtas sprendimas skirti 14,3 mln. EUR baudą bendrovei „NBC Universal“ už sutartinius apribojimus neišimtinuose licencijavimo susitarimuose dėl prekių, kuriose vaizduojami „NBC Universal“ filmai, pardavimo.

¹⁰¹ Byla AT.40127 *Bendrovės „Coroos“ ir „Groupe CECAB“*, 2019 m. gegužės 13 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_5911.

¹⁰² Byla AT.40466 *Bendrovės Alliance Casino“ ir „Intermarché“*, 2019 m. gegužės 13 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40466.

¹⁰³ Žr. <http://ec.europa.eu/competition/sectors/pharmaceuticals/report2019/index.html> ir https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/IP_19_741.

trukdoma pateikti rinkai generinį vaistą nuo miego sutrikimų modafinilą¹⁰⁴. Komisija siekia šį tyrimą baigti 2020 m. Antra byla susijusi su Komisijos atliekamu oficialiu antimonopoliniu tyrimu dėl bendrovės „Aspen Pharma“¹⁰⁵, kuri įtariama piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi rinkoje. Komisija tiria įtarimus, kad bendrovė „Aspen Pharma“ visose EEE šalyse, išskyrus Italiją, galėjo nustatyti nesąžiningas ir per dideles įvairių vaistų nuo vėžio kainas¹⁰⁶. Komisija siekia šią bylą užbaigti 2020 m.

9. Transportas ir pašto paslaugos

Transporto ir pašto paslaugų sektorių konkurencingumas yra svarbus gerai veikiančiai bendrajai rinkai ir daro papildomą teigiamą poveikį kitiems Europos ekonomikos sektoriams, integruotiems į pasaulines rinkas. Šiuose sektoriuose konkurencija ypač svarbi vartotojams, augimui ir darbo vietų kūrimui.

Valstybės pagalba transporto sektoriuje, padedanti užkirsti kelią konkurencijos iškreipymui

2019 m. rugpjūčio 2 d. Komisija nustatė, kad rinkodaros susitarimai, kuriuos vietos Turistinių ir ekonominių srautų skatinimo asociacija (APFTE) sudarė su bendrove „Ryanair“¹⁰⁷ Monpeljė oro uoste, yra neteisėti pagal ES valstybės pagalbos taisykles. 2010–2017 m. APFTE sudarė įvairius rinkodaros susitarimus su „Ryanair“ ir jos patronuojamąja įmone „Airport Marketing Services“ (AMS), pagal kuriuos oro linijų bendrovė ir jos patronuojamoji įmonė gavo mokėjimus mainais už tai, kad „Ryanair“ svetainėje buvo reklamuojamas Monpeljė ir jo apylinkės kaip turizmo kryptis. Šiais mokėjimais bendrovei „Ryanair“ buvo suteiktas atrankusis pranašumą konkurentų atžvilgiu. Dabar Prancūzija turi susigrąžinti iš „Ryanair“ neteisėtą 8,5 mln. EUR valstybės pagalbą. Šiuo metu Komisija tiria tolesnius valdžios institucijų ir oro linijų bendrovių susitarimus Ispanijos regioniniuose Cheronos ir Reuso oro uostuose¹⁰⁸.

2019 m. vasario 28 d. Komisija pradėjo išsamų tyrimą, siekdama įvertinti, ar Danijos ir Švedijos viešojo parama Zundo¹⁰⁹ fiksuotai geležinkelio ir kelių jungčiai atitinka ES valstybės pagalbos taisykles. Be to, 2019 m. birželio mėn. Komisija pradėjo išsamų tyrimą, siekdama nustatyti, ar Fėrnarno Belto¹¹⁰ fiksuotos geležinkelio ir kelių jungties tarp Danijos ir Vokietijos viešojo finansavimo modelis atitinka ES valstybės pagalbos taisykles. Abu išsamūs tyrimai atlikti Bendrajam Teismui panaikinus ankstesnius Komisijos sprendimus, kuriais leista teikti atitinkamą paramą.

2019 m. gruodžio 16 d. Komisija, vadovaudamasi ES valstybės pagalbos taisyklėmis, patvirtino penkias paramos jūrų transportui Danijoje, Estijoje, Kipre, Lenkijoje ir Švedijoje

¹⁰⁴ Byla AT.39686 *Cephalon*, žr. 2017 m. liepos 17 d. IP/17/2063 http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2063_en.htm.

¹⁰⁵ Byla AT.40394 *Aspen*. Žr. 2017 m. gegužės 15 d. IP/17/1323 http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1323_en.htm ir http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40394/40394_235_3.pdf.

¹⁰⁶ 2016 m. rugsėjo 29 d. Italijos konkurencijos institucija priėmė sprendimą dėl bendrovės „Aspen“ padaryto pažeidimo.

¹⁰⁷ Byla SA.47867 *Pagalba bendrovei „Ryanair“ Monpeljė oro uoste*, 2019 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_sa_47867.

¹⁰⁸ Byla SA.33909 *Cheronos ir Reuso oro uostai – pagalba bendrovei „Ryanair“*, paskelbta https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33909.

¹⁰⁹ Bylos SA.52162 ir SA.52617 *Valstybės pagalba Zundo tilto konsorciui*. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_1468.

¹¹⁰ Byla SA.39078 *Fėrnarno juostos fiksuotos jungties projekto finansavimas*, paskelbta https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_39078.

schemas¹¹¹. Šiomis schemomis skatinama laivų registracija Europoje ir prisidedama prie pasaulinio sektoriaus konkurencingumo be netinkamo konkurencijos iškraipymo.

Valstybės pagalba pašto paslaugoms – tolesnis vienodų sąlygų užtikrinimas

Valstybės pagalbos kontrolė pašto sektoriuje užtikrina, kad tais atvejais, kai pašto paslaugų teikėjui, paprastai jau įsitvirtinusiame rinkoje, yra nustatytas brangus viešųjų paslaugų įpareigojimas, bet kokia teikėjui išmokėta kompensacija neiškreipia konkurencijos tarp rinkoje įsitvirtinusių pašto paslaugų teikėjų ir naujų rinkos dalyvių.

2019 m. liepos 22 d. Komisija patvirtino 171,74 mln. EUR kompensaciją už viešąją paslaugą, kurią Italija skyrė bendrovei „Poste Italiane“¹¹² už knygų leidėjų ir ne pelno organizacijų laikraščių ir leidinių platinimą taikant sumažintus tarifus 2017–2019 m.

Be to, 2019 m. birželio 14 d. Komisija pradėjo išsamų tyrimą, siekdama įvertinti, ar kapitalo injekcijos, kurias Danija ir Švedija skyrė bendrovei „PostNord“ ir kurias bendrovė „PostNord“ skyrė bendrovei „Post Danmark“, atitinka ES valstybės pagalbos taisykles¹¹³. Bendrovė „Post Danmark“ yra nacionalinė pašto paslaugų teikėja Danijoje ir bendrovei „PostNord“ visiškai priklausanti patronuojamoji įmonė, kuri priklauso Danijos (40 proc.) ir Švedijos (60 proc.) valstybėms.

10. Bendras siekis skatinti Europos ir pasaulinę konkurencijos kultūrą

Pasaulio rinkoms tampant vis labiau integruotoms ir vis didesniai skaičiui įmonių kliaunantis pasaulinėmis vertės grandinėmis, konkurencijos tarnyboms labiau nei kada nors anksčiau reikia stiprinti bendradarbiavimą ir tartis dėl bendrų standartų ir procedūrų. Veiksmingas konkurencijos taisyklių užtikrinimas priklauso nuo kuo platesnio bendradarbiavimo su kitomis vykdyto užtikrinimo institucijomis.

Komisija toliau vadovavo tarptautiniam bendradarbiavimui konkurencijos srityje tiek daugiašaliu, tiek dvišaliu lygmeniu. 2019 m. Komisija toliau aktyviai dalyvavo konkurencijai skirtų tarptautinių forumų, pavyzdžiui, EBPO konkurencijos komiteto, Tarptautinio konkurencijos tinklo, Pasaulio banko ir Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencijos (UNCTAD), veikloje. Komisija toliau siekia puoselėti plataus masto konkurencijos kultūrą, taip pat skatinti vienodas pasaulines sąlygas, kuriomis įmonės galėtų konkuruoti savo pranašumu. 2019 m. Komisija tęsė pastangas tobulinti tarptautines subsidijų taisykles. Subsidijų taisyklių pertvarkymas yra vienas iš pagrindinių ES prioritetų modernizuojant PPO prekybos taisykles. Ji taip pat prisidėjo prie bendrojo susitarimo su G7 valstybių konkurencijos institucijomis dėl skaitmeninės ekonomikos keliamų uždavinių atliekant konkurencijos analizę.

Dvišaliu lygmeniu Komisija siekia į derybas dėl laisvosios prekybos susitarimų įtraukti nuostatas dėl konkurencijos ir valstybės pagalbos kontrolės. 2019 m. Komisija tęsė derybas dėl laisvosios prekybos susitarimų su Australija, Azerbaidžanu, Čile, Indonezija, Naująja Zelandija, Tunicu ir Uzbekistanu bei užbaigė derybas su Kirgizija ir MERCOSUR.

2019 m. Komisija taip pat tęsė bendradarbiavimą su Kinija konkurencijos politikos srityje ir nagrinėjant bylas, dar kartą patvirtino ES ir Kinijos konkurencijos politikos dialogo techninę

¹¹¹ Bylos SA.51809 (Kipras), SA.52069 (Danija), SA.53469 (Estija), SA.46380 (Lenkija), SA.46740 (Švedija). Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_19_6780.

¹¹² Byla SA.48492 *Kompensacija bendrovei „Poste Italiane“ už 2017–2019 m. sumažintus tarifus leidėjams ir ne pelno organizacijoms*, 2019 m. liepos 22 d. Komisijos sprendimas, paskelbtas https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48492.

¹¹³ Bylos SA.49668 ir SA.53403 *Įtariama valstybės pagalba bendrovei „Post Danmark“*. Žr. https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-3008_en.

užduotį¹¹⁴ ir susitarimo memorandumą dėl dialogo valstybės pagalbos kontrolės tvarkos srityje ir Sąžiningos konkurencijos peržiūros sistemos¹¹⁵. Tęsimos Komisijos ir Kinijos derybos dėl visapusiško investavimo susitarimo.

Be to, Komisija tęsė techninį bendradarbiavimą su pagrindiniais Europos Sąjungos prekybos partneriais, su kuriais Komisija yra pasirašiusi susitarimo memorandumus, konkurencijos politikos ir vykdymo užtikrinimo srityje. Dėl kaimyninių šalių Komisija 2019 m. dalyvavo stebint ES konkurencijos *acquis* įgyvendinimą tokiose šalyse, kaip Ukraina.

Galiausiai Komisija toliau stebėjo, kaip šalys, kurios yra kandidatės įstoti į ES, laikosi savo konkurencijos politikos įsipareigojimų pagal Stabilizacijos ir asociacijos susitarimus.

Bendradarbiavimas su nacionalinėmis konkurencijos institucijomis Europos konkurencijos tinkle

Nuo 2004 m. Komisija ir visų ES valstybių narių nacionalinės konkurencijos institucijos bendradarbiauja per Europos konkurencijos tinklą (EKT)¹¹⁶. EKT siekiama sukurti veiksmingą teisinę sistemą, kad Europos konkurencijos teisę būtų galima taikyti įmonėms, kurios vykdo konkurenciją ribojančią tarpvalstybinę verslo veiklą.

2019 m. Komisija toliau užtikrino nuoseklų 101 ir 102 straipsnių taikymą per EKT. Du svarbiausi pagalbiniai bendradarbiavimo mechanizmai, numatyti Reglamente (EB) Nr. 1/2003¹¹⁷, yra nacionalinių konkurencijos institucijų pareiga pirmosios oficialios tyrimo priemonės etape informuoti Komisiją apie naują tyrimą ir su ja konsultuotis dėl numatomų sprendimų. 2019 m. tinkle buvo pradėti 138 nauji tyrimai ir pateikti 95 numatomi sprendimai, palyginti su 165 naujais tyrimais ir 75 numatomais sprendimais 2018 m. Šie duomenys atitinkamai apima Komisijos tyrimus ir sprendimus.

Be šių Reglamente (EB) Nr. 1/2003 nustatytų bendradarbiavimo mechanizmų, kitais EKT bendradarbiavimo darbo srautais taip pat užtikrinamas nuoseklus ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimas. Tinklo nariai reguliariai susitinka, kad aptartų pradinius bylų etapus, politinius ir strategiškai svarbius klausimus. 2019 m. surengti 28 horizontaliųjų darbo grupių ir konkrečių sektorių pogrupių susitikimai, kuriuose konkurencijos institucijų pareigūnai keitėsi nuomonėmis.

Reguliaraus ir konstruktyvaus tarpinstitucinio dialogo palaikymas

Pagrindiniai dialogo dėl konkurencijos politikos partneriai yra Europos Parlamentas (EP), Taryba ir du konsultaciniai komitetai, kiekvienas pagal jo skirtingą funkciją Europos piliečių ir suinteresuotųjų subjektų atžvilgiu.

Atsakydama į Parlamento pranešimą dėl 2017 m. Metinės konkurencijos ataskaitos (pranešėjas M. Reimon), Komisija akcentavo bylas, kuriose priimti sprendimai dėl mokesčių, konkurencijos skaitmeniniame amžiuje konferenciją, aplinkosaugos problemas, paramą Europos sektoriams ir konkurenciją, kaip vieną pagrindinių vidaus rinkos principų.

Komisijos atsakymas į EP rezoliuciją dėl konkurencijos politikos, priimtą 2019 m. sausio 31 d., buvo išdėstytas liepos 3 d. išsiųstame rašytiniame atsakyme¹¹⁸. Komisija palankiai įvertino EP paramą stipriai ir veiksmingai konkurencijos politikai, įskaitant paramą

¹¹⁴ Žr. https://ec.europa.eu/competition/international/bilateral/agreement_tor_china_2019.pdf.

¹¹⁵ Žr. https://ec.europa.eu/competition/international/bilateral/mou_china_2019.pdf.

¹¹⁶ Komisijos pranešimas dėl konkurencijos institucijų tinklui priklausančių institucijų bendradarbiavimo (OL C 101, 2004 4 27, p. 43–53 ir OL C 374, 2016 10 13, p. 10).

¹¹⁷ 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003 1 4, p. 1–25).

¹¹⁸ Žr. <https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/spdoc.do?i=32005&j=0&l=en>.

nacionalinių konkurencijos institucijų gebėjimų stiprinimui, siekiant užtikrinti veiksmingesnę ES konkurencijos teisės įgyvendinimą pasitelkiant vadinamąją EKT+ direktyvą, ir užtikrinti pakankamus išteklius ir tinkamas priemones, kad Komisija galėtų atlikti tyrimus ir greitai juos baigti, taip pat atsižvelgdama į derybas dėl bendrosios rinkos programos pagal artimiausią daugiametę finansinę programą. 2019 m. Komisijos narė M. Vestager kelis kartus lankėsi Parlamente. Vasario mėn. Komisijos narė M. Vestager dalyvavo EP Specialiojo mokesčių komiteto posėdyje, taip pat uždareme EP Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto Bankų sąjungos darbo grupės posėdyje, kuriame kartu su pirmininko pavaduotoju V. Dombrovskiu aptarė bankų „Banca Carige“ ir „Nord LB“ valstybės pagalbos bylas.

Kovo mėn. Komisijos narė M. Vestager dalyvavo struktūriniame dialoge su EP Ekonomikos ir pinigų politikos komitetu ir pažymėjo, kad EP parama Komisijos darbui konkurencijos politikos srityje yra viena pagrindinių priemonių kuriant atvirą bendrąją rinką piliečių naudai.

Be dvišalių Komisijos narės ir atskirų Europos Parlamento narių susitikimų, Konkurencijos GD Komisijos tarnybos EP nariams ir jų darbuotojams teikė techninę informaciją.

Gruodžio mėn., pristatydamas 2018 m. Metinę konkurencijos ataskaitą, laikinasis Konkurencijos GD generalinis direktorius dalyvavo EP Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto diskusijose po pranešėjos S. Yon-Courtin pranešimo projekto pristatymo. Visus metus Komisija taip pat bendradarbiavo su dviem konsultaciniais komitetais.

2019 m. gegužės 16 d. Komisijos narė M. Vestager buvo pakviesta į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) 543-ąją plenarinę sesiją pasikeisti nuomonėmis su jos nariais apie naujosios Komisijos ir naujojo EP konkurencijos politikos uždavinius, visų pirma susijusius su skaitmenine ekonomika ir darniu vystymusi. Komisijos narė M. Vestager įvardijo naujojo institucinio ciklo uždavinius, kurie yra naujos technologijos ir inovacijos, ekonomikos augimo dinamika, veiksmingas apmokestinimas, ekologiška ekonomika, taip pat į ateitį nukreipta klimato kaitos politika.

Rumunijai pirmininkaujant Tarybai, 2019 m. pirmąjį pusmetį Komisijos narė M. Vestager buvo pakviesta į kovo 13 d. vykusią pietų metu surengtą diskusiją apie pramonės politiką su Nuolatinio atstovų komitetu (COREPER). Tą pačią dieną pirmininkaujanti valstybė pirmininkavo visą dieną trukusiam konkurencijos darbo grupės posėdyje, kurio metu Konkurencijos GD galėjo pateikti techninę informaciją įvairiausiais konkurencijos politikos klausimais valstybių narių konkurencijos institucijų atstovams. Susitikime aptarti įvairūs klausimai nuo skaitmeninių uždavinių ir pramonės politikos iki konkurencijos žemės ūkio ir farmacijos sektoriuose, Bendrojo bendrosios išimties reglamento tinkamumo patikros ir persvarstymo, taip pat naujausių bendradarbiavimo susitarimų su Kanados ir Japonijos konkurencijos institucijomis pokyčiais.

Vėliau gegužės 6 d. buvo pateikta naujausia informacija apie keletą iš šių temų, daugiausia dėmesio skiriant laimėjimams valstybės pagalbos srityje įgyvendinant bendriems Europos interesams svarbius projektus, specialiųjų patarėjų galutinei ataskaitai „Skaitmeninio amžiaus konkurencijos politika“ ir „Eurobarometro“ rezultatams, kaip piliečiai suvokia konkurenciją. Vasario mėn. Tarybos Specialiajame žemės ūkio komitete Komisija, atstovaujama Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD ir Konkurencijos GD, pateikė pagrindines ataskaitas dėl konkurencijos taisyklių taikymo žemės ūkio sektoriuje, parengtos pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 (toliau – BRO reglamentas) 225 straipsnio d punktą, išvadas. Tarybai pirmininkaujant Suomijai, 2019 m. antrąjį pusmetį Konkurencijos GD atstovai dalyvavo Konkurencingumo ir augimo aukšto lygio darbo grupės diskusijose tema „Holistinis požiūris į ES darbotvarkę – pramonės ir bendrosios rinkos politikos, įskaitant paslaugas, tarpusavio susiejimas“ ir pateikė naujausią informaciją tema „Duomenų ir konkurencijos politika, susijusi su platformų ekonomika“.